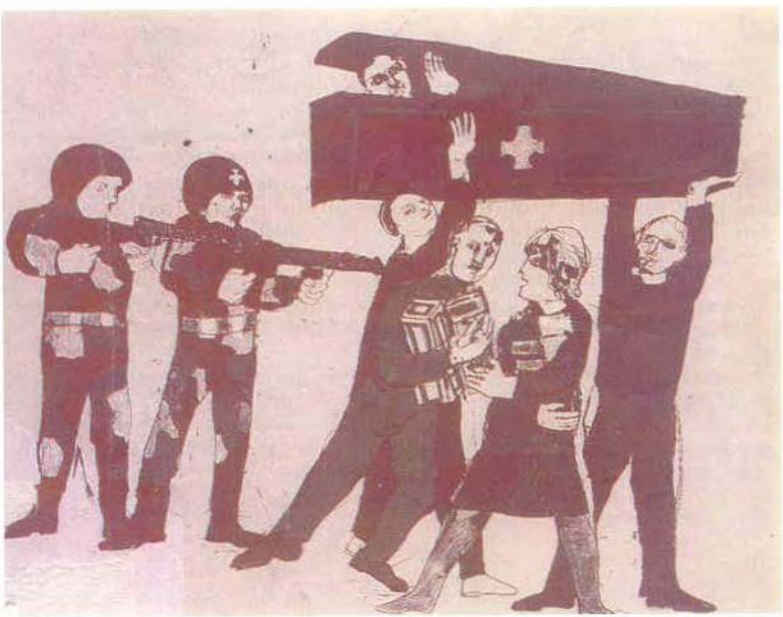
1997 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

Dario Fo

ödenmeyecek! ödemiyoruz!

Türkçesi : Füsun Demirel

açılım yayınları

Tiyatro Dizisi : 8

Dario Fo

ödenmeyecek!
ödemiyoruz!

(herşey bedava!)

Türkçesi: Füsun Demirel

açılım yayınları

Açılım Yayınları: 9
Tiyatro Dizisi: 8

Ödenmeyecek! Ödemiyoruz!
Dario Fo

Türkçesi:
Füsun Demirel

Kitabın özgün adı
Non si paga! Non si paga!

(Einaudi Yayınevi, Torino İtalya)'dan çevrilmiştir.
Bu kitapta yayınlanan oyunun sahnelenmesi, oynanması, herhangi bir amaçla eserden yararlanılması, Fikir ve Sanat Eserleri Yasası'na göre ancak eser sahibinin iznine bağlı olduğundan kişi ve kurumlarla, kuruluşların yazarın ve çevirmenin temsilcisi olan FN AJANS'a başvurmaları zorunludur.

Kapak desen
Dario Fo

Kapak düzeni
İrfan Ertel

Yayına hazırlayan
Nurettin Şen

Ofset Hazırlık ve Baskı
Mart Matbaacılık ve Sanatları Ltd. Şti. (0 212) 212 03 39 (Pbx)

Birinci basım: *Kasım 1999*

ISBN 975-8064-08-8

AÇILIM YAYINLARI, FN Ajans Yayın ve Gösteri Sanatları Ltd. Şti.'nin kuruluşudur.
Oba Sk. No: 3/5 80060 Cihangir-İSTANBUL
Tel: (0 212) 292 67 43 • Telefax: (0 212) 244 18 75

Dario Fo

ödenmeyecek!
ödemiyoruz!

(herşey bedava!)

İki Perde

Kişiler

Antonia
Giovanni
Margherita
Luigi
Mali polis şefi
Onbaşı (Carabiniere)*
Mezarcı
Büyükbaba
Birkaç güvenlik görevlisi (Polis ve Carabiniere)
Mali polis, onbaşı, mezarcı, büyükbaba aynı aktör tarafından oynanır.

* Carabiniere, kentlerde güvenliği sağlayan askeri birim.

1. Perde

Sade döşenmiş bir işçi evi. Sahnenin sağında bir camlı büfe ve bir yatak vardır. Solunda bir portmanto, bir gardrop ve bir pencere vardır. Sahne ortasında bir yemek masası durmaktadır. Sahnenin gerisinde bir büfe daha bulunmaktadır. Ayrıca bir buzdolabı, bir gazocağı ve hemen yanında iki tane kaynak tüpü vardır.

Sahne tamamen aydınlandığında önce Antonia (Evin sahibi), arkasından Margherita (Genç arkadaşı) sahneye girer. Elleri, kolları, içi tıka basa yiyecek dolu poşetlerle yüklüdür.

ANTONIA: İyi ki sana rastladım, yoksa tek başıma bu malları nasıl taşırdım doğrusu bilemiyorum...

MARGHERITA: Bunca şeyi almak için parayı nereden bulduğunu öğrenebilir miyim?

ANTONIA: Daha önce de sana söylemiştim ya... Papalı altınlardan kazandım... Deterjan kutularının içinden çıktı...

MARGHERITA: Haydi oradan, başka hikaye yok mu... altınmış!

ANTONIA: Neden inanmıyorsun?

MARGHERITA: Yok daha neler!

ANTONIA: İyi, sana başka bir hikaye anlatayım, o zaman. *(Margherita, canı sıkılmış halde gitmeye yönelir)* Nereye gidiyorsun?

MARGHERITA: Haydi eyvallah!

ANTONIA: Gel buraya... alıngan bakışlı! Otur da sana gerçeği anlatayım o halde.

MARGHERITA: *(Otururken)* Haydi, çabuk çabuk anlat.

ANTONIA: Bu sabah pazara gittim. Bugün pazarcıların in-

dirim günüydü ya... Çok heyecanlıydım, ucuzluk heyecanı işte... Mahallenin bütün kadınları pazar yerindeydi. Hepimiz cebimizdeki paraları sayıp, bu kadarcık parayla neler alırız, neler alamayız diye hesap yapıyorduk. Birden zabıta ekipleri gelmez mi? Bütün pazarcıları toplayıp, götürmez mi? "Yasak!" diye bağırıyorlardı... "Yasak hanım, yasak!" Gözümüzün önünde malları toplayıp götürdüler! Öfkeden deli gibi bağırıyorduk: "Süper markete gidiyoruz. Geçen ay ki zamsız fiyatlarla alışveriş yapacağız. Bir kortej oluşturup marketin yolunu tuttuk... kaç kişiydik sayamadım... Markete vardığımızda orada da birkaç erkekle bir sürü kadının bu sabah ki yeni zamlar için bağırıp çağırdıklarını gördük... İnsan çıldırır valla! *(Konuşurken bir yandan da masadaki paketleri büfeye, dolaba yerleştirir)* Marketin müdürü milleti yatıştırmaya çalışırken: "Elimden bir şey gelmez ki... fiyatlar idarede zamlanıyor... Buna yukarısı karar veriyor" dedi. Millette "Karar veriyormuş! Kimin fikrini soruyorlar?" "Kimden izin alıyorlar? " "Serbest ticaret, serbest rekabet yasal... Liberal ekonomi... Kimsenin iznine gerek yok ki..." "Serbest rekabet kime karşı peki? Bize karşı mı? Her zaman sabreden biz mi olacağız? Kocalarımızı işten çıkartın... fiyatları zamlayın..." "Borsa mı önemli, yoksa yaşam mı?" Ben dayanamadım: "Siz soyguncusunuz be!" diye bağırıp, sonra da korkuyla bir köşeye saklandım!

MARGHERITA: Aferin sana!

ANTONIA: Sonra içimizden biri "Yetti artık! Bu defa fiyatları biz belirleyeceğiz. Mallara ancak geçen ay ki etiket fiyatlarını öderiz. Eğer zor kullanırsanız malları alır, hiç para ödemeden çıkar gideriz! Anlaşıldı mı? Ya bırakırsınız ya da zorla alırız." Market Müdürünün yüzünü görecektin, kireç gibi bembeyazdı. "Siz çıldırmışsınız! Polis çağıraca-

ğım!" dedi. Hızla kasaların yanına telefona koştu... ama telefon arızalıydı... Aralarından bazı görevliler kalabalığı yarıp, oradan uzaklaşmak istediler "İzin verir misiniz! Büroma gitmeliyim... izninizle..." Ama geçemiyorlardı... kadınlar etten bir duvar olmuşlardı sanki... görevli itiyor, biz itiyoruz... derken aramızdaki kadınlardan biri midesine bir yumruk yemiş gibi numara yapıp, yere yığılmaz mı!

MARGHERITA: Ay, ayy... çok hoş!

ANTONIA: Görmeliydin, kadının ne artistik yeteneği varmış! Sanki sahici sanırsın... Aramızda ki yaşlı, enine boyuna şişmanca biri parmağını mitralyöz gibi sallayıp... müdürü hedefleyerek: "Alçak, aşşağılık seni. Zavallı bir kadınla ne alıp veremediğin var... ya hamileyse... Eğer bebeğini kaybederse, vay haline.. Seni kodese tıkarız. bilmiş ol. Çocuk katili!" Arkasından hepbir ağızdan bağrıştık: "ÇO-CUK KA-TİLİ! ÇO-CUK KA-TİLİ! ÇO-CUK KA-TİLİ!" *(Coşkuyla güler)* Gülmekten çatlayacağım şimdi...

MARGHERITA: Sonra neler oldu, peki?

ANTONIA: Sonunda Market Müdürü çıldırdı ve direnmeyi bıraktı... biz de kararlaştırdığımız fiyatlardan ödemeyi yaptık. Bazılarının işi biraz abarttığını itiraf etmeliyim: Kredili alışveriş yapmak isteyenler oldu, örneğin... Adını bile vermeden: "Yoo müdür bey, size nerede oturduğumu söyleyemem, sonra beni ihbar edersiniz... sizi iyi tanırım! Karşılıklı güven içinde olmalıyız. Güven ticaretin ruhudur... siz her zaman böyle söylemez misiniz? Öyleyse size veda edelim, hoşçakalın. İyi güvenmeler!"

MARGHERITA: *(Neşeyle güler)* Haa, haa, haa!

ANTONIA: Birileri aniden "Polis geliyor" diye bağırmaya başladı. Bunun doğruluğunu anlamadan bütün kadınlar kaçışmaya başladı... Kimi paketlerini bırakıp kaçtı... kimi korku ve panikten ağlamaya başladı... Marketin ya-

kınındaki bir fabrikanın işçileri o sırada içeri girdiler ve durumu görünce kadınları yatıştırmak istediler... "Sakin olun, sakin olun! Ne bu polis korkusu yahu, altınıza yapacaksınız neredeyse! Tanrı aşkına! Aldığınız malların fiyatlarını belirleme hakkınızı kullanıyorsunuz, doğru olanı yapıyorsunuz! Bu tıpkı bizim grev hakkımız gibi, hatta daha da iyisi, çünkü grevlerin sonunda fatura hep işçiye çıkar, oysa bu eylemde patronda bir fatura ödeyecek! Öyleyse: Ödenmeyecek! Ödemiyoruz! Çünkü bu yıllardır buradan yaptığımız alışverişlerde bizden çaldıklarınızın karşılığıdır! "Böyle söyleyip raflardaki malları indirmeye başladılar. Bu durumda ben de düşündüm taşındım alışverişi baştan yapmaya karar verdim. "Ödenmeyecek! Ödemiyoruz!" diye çığlıklar atıyordum. Diğerleri de benimle beraber bağırıyorlardı: "Ödenmeyecek! Ödemiyoruz!" O az önce fenalaşan birdenbire kendine geldi. Yıldırım gibi raflara sıçradı: "Ödemiyoruz! Herşey bedava!" Görsen, Pisa kulesine tırmanıyor sanırdın!

MARGHERITA: Haa, haa! Ne hoş! Kahretsin, ben bunu nasıl kaçırdım sanki!

ANTONIA: İyi de polis sonunda gerçekten geldi... meğer dedikleri doğruymuş... o maskeli özel tim ekibi... nasıl korktum anlatamam... tir tir titredim! Herkes titriyordu zaten... tabii elimizdeki poşetlerde titriyordu... haşır, huşur bir gürültü başladı. Naylon poşetlerin titreme sesi marketi sardı... Ama bu kez aramızdan hiçbir kadın kaçmadı. Sonra o bir grup işçiyle birlikte marketten çıktık... yüz ifademizde öylesine bir kararlılık, dürüstlük vardı ki, meclis soruşturma komisyonlarında ifade verenlerin bile böylesine ifadesi olamaz! Bağırıyorduk: "sonunda gelebildiniz! Aferin size! İçeri gidinde o istifçi hırsızları tutuklayın!" Böyle bağıra çağıra, ama aynı zamanda gayet me-

tanetli ve işçilerin yardımıyla duraklarımıza geldik.

MARGERITA: Ay, ne hoş!

ANTONIA: Hoş demek yetmez! Müthiş heyecan verici! Hâlâ her yanım titriyor! Şu halime bak, nasıl heyecanlıyım... Her gün böyle bir alışveriş yapsam! Yani ödemedik diye demiyorum, kadını erkeği hep beraber doğru bir iş yaptık da ondan... cesurca... işverenlere karşı bir eylem... Onları gafil avladık! Şimdi korkma sırası onlarda, öyle ki bazı Süpermarketlerde "müşteri sakinleştirici hediye sepetleri" hazırlamışlar.

MARGHERITA: Tabii canım, çok iyi yaptınız... peki kocana ne anlatacaksın? Ona da deterjandan çıkan altın hikayesini anlatıp atlatmaya kalkmayacaksın, herhalde?

ANTONIA: Niçin? Bu hikayeyi yutmaz mı diyorsun?

MARGHERITA: Bana kalırsa yutmaz.

ANTONIA: Öyle ya... biraz fazla abartılı. Sorun yasal olmayan bir şey... öff, kimbilir bana nasıl sinirlenecek. Onu bırak da, elimdeki paranın hepsini bugün harcadım. Yarın gaz, elektrik, vergi ve kira ödenecekti... Amaan, kimin umurunda... zaten kimbilir kaç aydır ödenmiyor...

MARGHERITA: Eh, benim de senden kalır yanım yok... kirayı beş aydır ödemiyoruz! Hem senin yaptığın bu alışverişin dörtte birini bile yapamadım ben...

ANTONIA: Hemen bir çaresi bulunur... Burada yetimhaneye yetecek kadar var... bir kısmını al, eve götür...

MARGHERITA: Yo, hayır daha neler... Teşekkür ederim ama istemem... Yani bunun karşılığını ödeyecek bir liram bile yok.

ANTONIA: *(Ciddi)* Eh, madem paran yok... *(Sesini değiştirir)* Aptalsın sen! Bunları kendime hediye aldım ben... Şimdi sana parasını mı ödeteceğim yani! Bugün kredi günü! Haydi, nazlanma da götür şunları!

MARGHERITA: Yaa, peki kocama ne anlatırım? "şey, bunlar bir miktar hırsızlama mallar!" beni oracıkta öldürür! Yoo, olmaz.

ANTONIA: *(Konuşurken bir yandan poşetin içinden çeşitli paketler çıkartır)* Benim ki beni öldürmez, çünkü yasal olarak mümkün değil... Ama büyük olay çıkarır, bağırıp çağırır! Kirlenmiş adını temize çıkarmaya çalışır! "Açlıktan gebersekte yasal olmayan birşeye asla yönelme, asla! Paramı son kuruşuma kadar harcarım... Yoksul, ama namusluyum! Bu onurlu adımı kirlettin!" Ve tabi hemen gardrobun içine girer!

MARGHERITA: *(Hayretler içinde)* Gardrobun içine mi girer?

ANTONIA: Evet! Yirmi sekiz yıldır... her tartışma sonrası... kendini gardrobun içine kilitler. Terden ölse, gene çıkmaz. Buna çok hazırlıklıdır! İçeride küçük yatağı, sandalyesi... oturur ve saatlerce şendika faaliyet raporunu okur... ezberler... Sadece arada bana sövmek için gardrobu açar. *(Elindeki bir kutuyu dikkatle inceler)* Ne almışım böyle? *(Okur)* Dondurulmuş kedi-köpek maması mı? Hey Allahım sen sabır ver! *(Kutuyu Margherita'ya uzatır)*

MARGHERITA: *(Okur)* Farklı tadların karışımıyla elde edilmiştir! Niye bunu aldın ki?

ANTONIA: Ben bilerek seçmedim canım! O karışıklıkta almışım... elime ne geçerse aldım işte... *(Bir başka kutuyu gösterir)* Şuna bak hele? !

MARGHERITA: *(Okur)* Kanarya dansı? !

ANTONIA: Neyse ki bütün bunlara para ödemedim... yoksa hepsini yemek zorunda kalırdık... *(Okur)* "Dondurulmuş tavşan kafası"!

MARGHERITA: Ne dedin? Dondurulmuş tavşan kafası mı? Tavşanların kafasını mı dondurıyorlar?!

ANTONIA: Şey, bak burada ne yazıyor: "Tavuk darısını zenginleştirmek için... beş tavşan kafası ikibin liret! " gerçekten çok ucuz, ama! *(Düş kırıklığı içinde)* Şimdi bunu değiştirmeye de gidemem, görür görmez, tutuklarlar. Ya sabır!

MARGHERITA: *(Keyifle güler)* Bize ne bütün bu mallardan Allahaşkına! Sen de bunları mı eve götürmemi söyledin?

ANTONIA: Yok canım! tavşan kafasından bana yetecek kadar var! Sen eve kullanabileceğin kadar makarna, zeytinyağı falan götür... Haydi, kıpırda artık... Seninki gece vardiyasında, bunları gizleyecek zamanın olacaktır.

MARGHERITA: Tabii gizleyeyim, sonra da polis kapı kapı arama yaptığında yakalanayım!

ANTONIA: Saçmalama... polismiş! Bugün bütün mahalle, hatta varoşun tamamı marketteydi... Bu varoşta en az on bin aile vardır... Polisin kapı kapı hepsini arayabileceğini nasıl düşünürsün? Arama ne zaman biter dersin? Paskalyada mı? *(Pencereden bakar)* hay Allah kahretsin, kocam! aşağıda, yukarı çıkmak üzere. Çabuk, hepsini toparla...

MARGHERITA: *(Korkuyla)* Nereye kaldırayım?

ANTONIA: Mantonun altına gizle! *(Margherita süratle paketleri mantonun altına yerleştirir. Tabi çok kabarık bir görüntü olur).* Benimkileri de yatağın altına koyuverelim... *(Süratle masanın ve büfenin üzerindekileri yatağın altına yerleştirir. Hayvan yemi kutularını gerideki büfenin içine koyar. Bunları yaparken bir yandan da konuşur).* Giovanni bu yaptıklarımı öğrenirse hemen karakola gider: "Komiserim, karımı tutuklayın! O bir hırsız! O bir katildir!" der. Ölüm cezasının yeniden yürürlüğe girmesini ister! çabuk, koş. Durdur onu! Bir iki T.V. haberi falan anlat... hani o "azz sonraa!!" var ya...

Margherita sokak kapısına yönelir ve içeri girmekte olan Antonia'nın kocası Giovanni ile burun buruna gelir.

MARGHERITA: *(Telaşlı ve çok heyecanlı)* Ay, merhaba Giovanni.

GIOVANNI: Merhaba Margherita... N'aber?

MARGHERITA: İyilik işte, n'olsun... Hoşçakal Antonia, görüşürüz... *(Çıkar)*

Giovanni karnı bir karış önde giden Margherita'ya kafası karışmış bir halde bakakalır.

ANTONIA: Giovanni, şaşkın şaşkın ne bakıp duruyorsun orada? Ayrıca bu senin normal geliş saatin mi? Nerelerdeydin şimdiye kadar? *(Bu arada sofrayı kurar. Masayı plastik tabak, çatal, naylon masa örtüsü, benzerleri ile hazırlar).*

GIOVANNI: Margherita'nın nesi vardı?

ANTONIA: Neden? Nesi olması gerekiyor?

GIOVANNI: Ne bileyim... karnı şişmiş... kocaman!

ANTONIA: Ne olmuş? Karnı şiş evli bir kadın ilk kez mi görüyorsun?

GIOVANNI: Hamile mi demek istiyorsun?

ANTONIA: Şey, sevişen birine böyle birşeyin rastlaması normaldir.

GIOVANNI: Kaç aylık ki? Geçen pazar gördüğümde hiç anlayamadım...

ANTONIA: Sen kadınlarla ilgili bir şeyi ne zaman anladın ki? Hem geçen pazar dediğin, bir hafta önceydi... Bu arada istenirse pek çok değişiklik yaşanabilir!

GIOVANNI: Beni dinle, kafayı üşütmeme az kaldı... Kocası Luigi benim bölümde çalışır, üstelik daima karısı ve ken-

disiyle ilgili olayları anlatır... bebek beklediklerinden söz etmemişti...

ANTONIA: Ne bileyim... kimileri için bazı özel konuları orda burda anlatmak... ayıptır!

GIOVANNI: Nasıl ayıptır? Salak mısın sen? Karısının bir bebek beklediğini söylemesinin neresi ayıp? Utanılacak birşey mi? "Felakete bak, karımı hamile bıraktım!"

ANTONIA: *(Söyleyecek bir söz arar)* Belki de... eğer sana söylemediyse bilmiyordur... *(Giovanni şaşkın bir durumda karısını dinler. Kadın dayanaksız konuşmayı sürdürür)* e, bilmediği bir şeyi nasıl gelip te sana anlatsın ki?

GIOVANNI: Nasıl bilmez canım!?

ANTONIA: Öyle ya, belli işte kocasına söz etmek istememiş!

GIOVANNI: Nasıl söz etmek istememiş, anlamadım?

ANTONIA: Canım, çünkü Margherita ... nasıl anlatsam... çok utangaç, içe dönük biridir... Hem sonra Luigi de... devamlı ... daha erken... henüz zamanı değil, başımızda bu ekonomik kriz varken yapamayız... sistemin oturmasını bekleyelim... diye konuşuyordu. Margherita hamile kalırsa çalıştığı yerin patronu onu işten atar diye endişeleniyorlardı... Karısı hamile kalmasın diye Luigi her defasında karısına doğum kontrol haplarından veriyordu, hepimiz biliyoruz bunu...

GIOVANNI: Eğer öyleyse, Margherita nasıl hamile kaldı ?

ANTONIA: Şeyy, anlaşılan hapların pek bir yararı olmamış! Bazen olur, biliyor musun!

GIOVANNI: Bazen olursa kocasından ne diye gizlemiş ki: Suç kadının mı ?

ANTONIA: Şeyy, belki de haplar tesir etmedi... Margherita hapları kendiliğinden almazdı... eh, bu hapı bir defa

yutmazsan... *(Söyleyecek şey bulamaz)* göründüğü gibi, hapın bir tesiri olmaz.

GIOVANNI: Neler diyorsun sen?!

ANTONIA: Şey... öyle ama... Margherita... çok dindardır... Papa bu hapların korkunç bir günah olduğunu söyledi ya...

GIOVANNI: Deli deli konuşmasana! Haplar tesir etmiyormuş, çünkü Papa onları kullanmanın günah olduğunu söylemiş! ... Kadın karnı burnunda dokuz aylık hamile ve kocası bunun farkında değil, öyle mi?

ANTONIA: *(Her defasında biraz daha sıkışır)* Belki de Luigi'nin farketmemesinin sebebi... Margherita karnını sarıp sarmalıyordu, kimbilir!

GIOVANNI: Nasıl sarıp sarmalıyordu?

ANTONIA: Evet, sımsıkı sarıyordu ... göze batmasın diye... Bugün ona ne dedim biliyor musun: "sen delirmişsin kızım, bebeğini kaybetmek mi istiyorsun? Birşey değil, zavallı içeride boğulacak! Çabuk çöz şu sargıları... işten atılırsan da aldırma! Bebeğinin varlığı daha önemli!" İyi demiş miyim?

GIOVANNI: Elbette çok iyi demişsin! Evet, çok iyi!

ANTONIA: İyi iş becerdim değil mi?

GIOVANNI: Evet, evet... iyi.

ANTONIA: Tabii, Margherita hemen sargıları çözdü... fırrt!! koskoca bir göbek! Görmeliydin, Giovanni!

GIOVANNI: Gördüm, gördüm!

ANTONIA: Ayrıca şunu da söyledim: "Kocan seni üzerse, söyle bize gelsin, benim ki ona nasıl davranması gerektiğini birkaç cümleyle anlatır." Nasıl, iyi yapmış mıyım?

GIOVANNI: Elbette iyi yapmışsın.

ANTONIA: İyi iş becerdim değil mi?

GIOVANNI: İyi... iyi dedik ya...

ANTONIA: Al işte: "İyi. İyi dedik ya... " cevabın bu mu? Be-

nimle bir sorunun mu var? Haydi, ne suç işledim gene, söyle? *(Bir süpürge alıp, evi süpürmeye başlar.)*

GIOVANNI: Seninle ne sorunum olsun ki... sorun, bugün fabrikada yaşadıklarımız...

ANTONIA: Neler yaşadınız?

GIOVANNI: Ortam çok gergin... Fiat'ta çalışanların işine son veriliyor... Öyle ki, ölüleri bile işten çıkarmışlar... evet, iki ay önce ölen dört işçiyi... dört ölü işçinin... işlerine son verilmiş... İşe gelmeme ve görevi ihmal nedeniyle... Etrafta yaşanan bu uzaklaştırmaları sakince izlemek gerekirken, bizden beş işçi... evet beş işçi bir olup yemekhanede çıkan yemekleri bahane edip yaygara kopardı. "Bu yemekler iğrenç. Rezalet, hepsi artıklardan pişiyor!"

ANTONIA: Oysa yemekleriniz gayet iyidir: Asker karavanası gibi bol, bereketlidir.

GIOVANNI: Hayır, hayır... gerçekten iğrençtir... ama bu zamanda böyle hep birlikte yaygara koparmanın sırası değil ki!

ANTONIA: Hep birlikte dediğin... zaten beş kişi değiller miydi?

GIOVANNI: Başlangıçta öyleydi... sonra herkes katıldı... yemeklerini yiyip, parasını ödemeden gittiler!

ANTONIA: Onlar da mı?

GIOVANNI: Nasıl: Onlar da kim?

ANTONIA: Yani diyorum ki, sadece o beş kişi mi... yoksa hepsi mi ödemeden gitti?

GIOVANNI: Evet, işyeri temsilcileride... Bari onlar iyi örnek olsalardı... böyle aşırı tepkisel hareketler falan, olmuyor yani.

ANTONIA: *(Hoşnutsuzluğu oynar)* Eh, ne yaparsın!

GIOVANNI: Dur, daha bitmedi: Dışarıda otobüse bineceğim, süpermarketin önünden geçerken ne gördüm der-

sin... bir sürü kadın... belki üç yüz kadın toplaşmış bağırıyor... marketteki malları da topluyorlar. Ne yaptıklarını sordum... cevap olarak kendi belirledikleri fiyatlarla alışveriş yaptıklarını söylediler! anladın mı?

ANTONIA: *(Hoşnutsuzluğunu artırır)* Aaa, ne biçim iş öyle!

GIOVANNI: Sadece malların bulunduğu tezgahlara saldırmakla kalmadılar... çoğunluğu paralarını da ödemedi...

ANTONIA: Onlar da mı?

GIOVANNI: Nasıl: Onlar da kim?

ANTONIA: Canım senin fabrikadaki yemek parasını ödemeyen gözü dönmüşler gibi, demek istedim.

GIOVANNI: Evet, onlar da! Market müdürünü de fena halde hırpaladılar.

ANTONIA: Hangisini? Süpermarketin müdürünü mü, yemekhanenin müdürünü mü?

GIOVANNI: Her ikisini de!

ANTONIA: Ayy, ne fena! Bak, şu halime bak, dinlerken bile allak bullak oldum!

GIOVANNI: İnanıyorum! Bu pislikleri yönlendiren lümpen proleterya var ya, çağdışı ve kışkırtıcı davranıyor ve yaptıkları işverenin oyununa yarıyor... Böylece her yerde işçiler çalıyor diye yaygara yapma fırsatları doğuyor... biz de kodeslik duruma düşüyoruz...

ANTONIA: İşçilerin bu olayla ne ilgisi var, canım? Süpermarkette ev kadınları birkaç parça şeyi ucuza almaya bakıyorlardı... öyle değil mi?

GIOVANNI: Tamam da evde de kocaları, yani işçiler... hiçbirşey olmamış gibi davranıyorlar! Allah bilir "az parayla bunca yemeklik almışsın, aferin sana" diye övüyorlardır! Halbuki aldıkları bütün o konserve kutularını, bütün o poşetleri kafalarında parçalamak lazım. *(Antonia gayri ihtiyari başını ovuşturur)*. Benim karım böyle bir hare-

ket yapacak, aldığı kutuları metalleriyle beraber yedirirem ona... yanında konserve açacağıyla! Sakın böyle hırsızlama yapmak aklının ucundan geçmesin, eğer marketten birşey çaldığını ya da bir ançüez kutusuna etiket fiyatının altında ödeme yaptığını duyarsam var ya...

ANTONIA: Konserve açacağını da yedirirsin, biliyorum!

GIOVANNI: Bilemedin, daha da beteri! Bu evden giderim... Pılıyı pırtıyı toplar, beni hiç göremeyeceğin bir yere giderim! Hatta önce seni öldürür, sonra da boşanma davası açarım! Hiçbirşey olmazsa kazanmak için T.V'de bir "mini referandum" yaparım... Evet diyenler 0 900 900...

ANTONIA: *(Öfkeli)* Bana bak, eğer bu tarz konuşmaya devam edeceksen, hiç bekleme, hemen git... boşanmaya da gerek yok. Benden nasıl böyle kuşkulanabilirsin ki?... Parasını ödemediğim bir malı eve getirmektense... ben... ben... açlıktan ölmeyi yeğlerim!

GIOVANNI: Ben de! Açlık demişken, yemekte neler var? Yemekhanedeki olaylar yüzünden koca günü bir tabak makarnayla geçirdim. *(Masaya oturur)* Evet, ne yiyoruz?

ANTONIA: Bunu! *(Öfkeyle masaya kedi-köpek mamasını bırakır).*

GIOVANNI: Bunlar ne böyle?

ANTONIA: Okuman yok mu? Kedi-köpek maması.

GIOVANNI: Ne!?

ANTONIA: Çok lezzetli!

GIOVANNI: Köpekler için lezzetli olabilir!

ANTONIA: Başka birşey yok. Bu hem ucuz, hem besleyici... protein dolu... ostrojen hormonu da ihtiva etmiyor... böylece dana gibi de şişmanlamazsın! Çok da nefis bir tadı var! Bak, burada hepsini yazmışlar!

GIOVANNI: Dalga mı geçiyorsun, benimle?

ANTONIA: Ne dalga geçmesi? Sen bir gün olsun alışveriş

yapmaya gittin mi? Yağ, makarna, pirinç, şeker ne kadar oldu, haberin var mı? Hepsi ikiye katladı. O da bulabilirsen! Hepsini saklayıp, karaborsa satacaklar. Savaş yıllarından daha beter günler yaşıyoruz.

GIOVANNI: Canım abartma o kadar... savaşmış! Ne olursa olsun ben bir köpek değilim! çok sevdiysen sen ye!

ANTONIA: Haa, öyle ya! ben yemeliyim! *(Havlamaya başlar).*

GIOVANNI: Ben bir fincan süt içerim... yeter!

ANTONIA: Üzgünüm, ama süt yok!

GIOVANNI: Ne demek süt yok!

ANTONIA: Aa, bilmiyor musun? Bu sabah sütçü herkese zam yaptığını duyurdu... Bunun üzerine o cahil yağmacıların üç dört tanesi süt arabasının üzerine tırmandılar... görmeliydin... provokasyon yapacaklar... inan bana, hepsi bir provokatördü!! Aralarında senin komünist partiden yoldaşlarında vardı...

GIOVANNI: Ne demek, senin yoldaşların? Sen partili değil misin?

ANTONIA: Tamam da, bunlar "senin" yoldaşlarındı. *(Eliyle üzgün olduğunu belli eden bir jest yapar).*

GIOVANNI: Rica ederim, partili yoldaşlardan söz ederken böyle yapma! *(Onun jestini tekrarlar)* Sosyalist parti derken bir türlüsün, komünist parti derken başka türlü... daha alaycı *(Yumuşak bir sesle)* "Komünist parti! *(Esas konuya döner)* Hepsi provokatördü demek! Öyle dedin, değil mi? Allah bilir ceplerinde parti gazeteleri de vardı! Bunlar şerefimize gölge düşürmek için herşeyi yapıyorlar.

ANTONIA: Evet, provokatördüler. Kadınlara sütün litresini yüz lirete sattılar! Zorla ne yapmaya çalışıyorlar... benim markete gidip, yarısını çalarak alışveriş yapmamı mı sağlamaya çalışıyorlar?

GIOVANNI: Daha neler!
ANTONIA: Sen yapar mıydın?
GIOVANNI: Hayır!
ANTONIA: Yapılanı içer miydin?
GIOVANNI: Hayır, elbette hayır!
ANTONIA: Aferin: İçme o halde!
GIOVANNI: Yiyecek başka birşey yok mu?
ANTONIA: Sana bir çorba pişireyim...
GIOVANNI: Ne çorbası?
ANTONIA: *(Büfeden darı kutusunu alır)* Kanarya darısı.
GIOVANNI: Kanarya darısı mı?
ANTONIA: Evet, inan çok lezzetli... diabetliler için ideal bir yiyecek!
GIOVANNI: Benim diabetim yok ki!
ANTONIA: Eh, hâlâ diabetin yoksa suç benim değil... hem pirincin yarı fiyatı. Zaten istesemde pirinç yoktu. Kırık pirinç vardı, onu da sen beğenmezsin... onun için de darı aldım.
GIOVANNI: Bana bak, kararını ver: Köpek mi kanarya mı?
ANTONIA: Ohooo, amma da büyüttün! Şu bitişikteki Michela var ya, kocasına her gün bunu pişiriyormuş... çok lezzetli olduğuna yemin etti...
GIOVANNI: Kocasına mı? Doğru, tevekkeli kanatları çıkmaya başladı! Bugün de durakta paytak paytak yürüyordu. *(Horoz gibi yürür)* Otobüs gecikince... "Kukkurukkuuu!" demeye başladı. *(Telaşlı bir horozu taklit eder)* "Kukkurukkuuu!" *(Oradan oraya uçuşan horozlar gibi)* "ben kendi kanatlarımla uçar, işe yetişirim!"
ANTONIA: Kes artık espriyi, dan çok yararlıdır! Sırrı çorbada gizli... Bak aynca dondurulmuş tavşan kafası da aldım *(Tavşan kafası kutusunu kocasının burnuna dayar).*
GIOVANNI: Tavşan kafası mı?!

ANTONIA: Evet! Ne cahilsin! Darı çorbası tavşan kafasıyla yapılır! Sadece kelle... dondurulmuş olarak! Şimdi de dondurulmuş gıdaya karşı önyargı geliştirmezsin umarım.

GIOVANNI: *(Ceketini giyer, kapıya yönelir)* Tamam, tamam... anlaşıldı... eyvallah!

ANTONIA: Nereye?

GIOVANNI: Nereye gidebilirim? Aşağıya, bir lokanta bulmaya.

ANTONIA: Paran var mı?

GIOVANNI: Doğru, bana para ver.

ANTONIA: Ne parası?

GIOVANNI: Ne parası da ne demek? Sakın parasız kaldığını söyleme...

ANTONIA: Hayır, ama yarın gaz, elektrik, kira günümüz. Ya evden tahliyemizi ister, elektrik ve suyumuzu keserlerse!?

GIOVANNI: Rica ederim! "Proleter daima oruçtadır, ama onun kendi ışığı kendine yeter! *(Antonia 'da mantosuna davranır)* Nereye?

ANTONIA: Margherita'ya. Bugün epey bir alışveriş yaptı... Gidip ondan birşeyler alayım, hemen dönerim.

GIOVANNI: Yeni tavşan kelleleri getirme sakın!

ANTONIA: Yoo, sana sadece ayaklarını getireceğim! *(Çıkar)*.

GIOVANNI: Espri yaptı... benim açlıktan espri kaldıracak halim mi var... ne olsa yerim... *(Bir konserve bulur. Evire çevire okumaya başlar)*. " Evcil hayvanlarınız için tadına doyum olmaz bir yemektir! Lezzetli ve homojendir... "Sadece kokusunu merak ettim! Nasıl açılıyor acaba? Ah, tabii konserve açacağıyla, nasıl da unuttum! Haydaa, vidalıymış! Kedi-köpek konservelerini vidalıyorlar demek. *(Kutuyu açar ve koklar)* Eh, kokusu fena değil... Sirkeye yatırılmış kuzu böbreğiyle, yağa yatırılmış balık ciğeri ez-

mesine benziyor. *(Konserveye dikkatle bakar, güler)* Deniz kokusu hissediliyor! *(Gülmesi artar)* Bu berbat şeyleri yediklerine göre kedi ve köpekler tam gerizekâlı olmalı! *(Sesini değiştirir)* Tadına bakacağım! Kolera kapmamak için iki damla limon damlatayım! *(Dışarıdan polis sirenleri, kadın, erkek bağrışmaları ve emirler yağdıran askerlerin sesleri işitilir)* Neler oluyor? *(Pencereye yaklaşır ve sanki evin önünde tanıdığı birileri varmışcasına seslenir)* Aldo! Heey, Aldo! Neler oluyor? Evet polisi gördüm, ne istiyor? Ohooo, ne çok büyük cip geldi! Ne oluyor? Süpermarkete karşı ne var? Hangi market? Yaa, buradakide mi? Bizim mahalleninki mi? Ne zaman oldu? Bugün mü? Kimler yaptı? Herkes mi? Nasıl herkes? Ohoo, abarttın yani! Bin kadar kadın! Hayır, benimki yoktu, eminim! Karım bu tür yağmalara çok karşı, o nedenle de bugün bana dondurulmuş tavşan kellesi yedirmek istedi! Sadece kellesi! Gerisini atıyorsun... Çok lezzetli... İkiye ayırıp, biraz da limonluyorsun... *(Mideye indirir gibi)* İstiridye, namussuzum! hayır dedim ya, karım bugün evden dışarı çıkmadı. Bir arkadaşının sargılarını çözmüş. Canım, kocası bizim Luigi, hamile kalmasını istemiyormuş... her seferinde karısının haplarını kendi içirirmiş... Kadıncağız da Papanın vaazlarına uyunca, haplar tesirini göstermemiş, bir haftada karnı şişivermiş... İş işte! Ne? Arılamadın mı? *(Sokağın diğer köşesinden emirler verilir, bağırtılar artar)* Bu büyük bir operasyon! Ne düşünüyorlar, ev ev arama mı yapacaklar? Bize bir gelseler, ben bilirim onlara yapacağımı! Bundan iyi provokasyon mu olur! Bizi aşağılamak için bir bahane: "İşçiler tembel, miskin, hırsız ve beyinsizdir!"

Kapı çalar.

DIŞ SES: Kimse yok mu?

GIOVANNI: Kim o?

DIŞ SES: Aç, polis!

GIOVANNI: *(Kapıyı açar)* Polis mi? Ne istiyorsunuz? *(İçeri bir mali polis şefi girer.)*

M. POLİS ŞEFİ: Arama yapılacak. İşte arama emri. Bütün ev aranacak.

GIOVANNI: Neden. Ne arıyorsunuz?

M. POLİS ŞEFİ: Herhalde ayda yaşamıyorsun. Bugün Süpermarkette yaşananları biliyorsun. Binlerce kadın, erkek rafları boşaltıp, malların yarı parasını ödeyip, talan ettiler... çoğu da hiç para ödemedi... Şimde çalınanları arıyoruz... ya da değerinin beş kat altında alınanları...

GIOVANNI: Buraya benim evime bunu aramaya geldiniz öyle mi? Benim bir hırsız, çete başı, beyinsizin biri olduğumu ispatlamaya!

M. POLİS ŞEFİ: Bana bak, nasıl istersen öyle yorumla. Beni ilgilendirmez. Ben aldığım emirleri yerine getirmek zorundayım.

GIOVANNI: Emirleri yerine getirmekmiş. Getir bakalım... Bu düpedüz bir provokasyondur, hatta daha da beteri: İnsanı sırtından vurmaktır! Gelin, dalga geçtiğiniz yetmezmiş gibi, bizi açlığa da esir ettiniz... Bakın şuraya, yiyebileceğim birşey var mı, söyleyin: Kedi-köpek için homojen konserve! *(Kutuyu polis şefine gösterir)*

M. POLİS ŞEFİ: Ne?!

GIOVANNI: İyi bak, iyi... kokla bir de! Biz softaların yedikleri şeyleri evimize sokmayız bir kere! Hem kendi kendilerine kaybolmuyor... birileri mallara el koyuyor anlaşılan! Alırım bir tavşan kafası... ohh! *(Dondurulmuş tavşan kafasını görevlinin burnuna dayar).*

M. POLİS ŞEFİ: Gerçekten bunu mu yiyorsunuz?

GIOVANNI: Hiç fena değil! Tadar mısınız? Hiç çekinmeyin, lütfen... iki damla limonla mayıs tadında oluyor! Tadın Allahaşkına! Siyatiğe çok iyi geldiği söyleniyor.

M. POLİS ŞEFİ: Yo, sağolun... yemekten önce kusmayı istemem...

GIOVANNI: Anlıyorum... Belki de kanarya darısı çorbasını tercih edersiniz?

M. POLİS ŞEFİ: Kanarya darısı çorbası mı? Siz dalga mı geçiyorsunuz?

GIOVANNI: Aklımdan bile geçirmedim, işte burada: Kilosu sadece ikiyüz liret. Sonra cik cik ötersin! Ayaklarınla da böyle paytak olursun! *(Tavuk gibi yürür).* Gerçek bir "Pota"ya benzersin! Polis-Tavuk yani!

M. POLİS ŞEFİ: Gerçekten durumunuz içler acısı! Bizim de maaşlarımızla geçinmemiz çok zor oluyor. Karım ayın sonunu getirebilmek için neler yapıyor, zavallı... Benim öğlen yemeklerinde yediklerimi görsen!.. Bak, seni çok iyi anlıyorum... Aslında söylememem gerek ama, bugün markette olay çıkaran kadınları da gayet iyi anlıyorum... Haklıydılar... aynen benim gibi düşünüyorlar: Soygun ve talana karşı en iyi savunma biçimi kamulaştırmadır.

GIOVANNI: *(Şaşırmış bir durumda sözlerine inanmamış gibi bakar)* Nasıl, nasıl... Siz onlara hak veriyorsunuz öyle mi?

M. POLİS ŞEFİ: Hadi ama... böyle gidersek hiçbir ilerleme sağlayamayız. İnanmayacaksınız ama, buraya gelip polis hafiyeliği yapmak ... hayvanca arama tarama yapmak hiç hoşuma gitmiyor. Hem sonra kimin için? Halkı soyup soğana çeviren, çalıp çırpan vurguncular için... Hırsızlığın en iyisini biliyor onlar! *(Şapkasını çıkarır).*

GIOVANNI: Afedersiniz, sayın mali polis şefi... doğru söyledim değil mi, mali polistensiniz?

M. POLİS ŞEFİ: Evet, mali polistenim.

GIOVANNI: Yoksa şu bağımsız gruplardan mısınız? Sözleriniz neye benziyor... asla bir polisinkine benzemiyor, hadi canım! Radikal eylemcilerin söylemlerine benzediğini bilmiyor musunuz?

M. POLİS ŞEFİ: Ne radikal eylemcisi, ben kafamı çalıştırıyorum, hepsi bu. Birde çok öfkeleniyorum! Polis teşkilatını ıslığı duyduğu anda "emri yerine getirmek için ileri atılıp havlayan, ısırıp parçalayan" polis köpekleri gibi beyinsiz bir topluluk olarak görmekten vazgeçin artık! Konuşmaya, tartışmaya izin vermezler! "Düşüncelerini asla ifade edemezsin... Kes sesini! Hoşt, yat yerine, hoşt!"

GIOVANNI: Bağışlayın ama, madem böyle düşünüyordunuz, neden polis teşkilatına girmeyi seçtiniz?

M. POLİS ŞEFİ: Kim seçmiş? Siz niye bu kedi-köpek mamalarını, kanarya darısını, tavşan kafasını ve iğrenç şeyleri yemeyi seçtiniz?

GIOVANNI: Canım, benim dietisyenim bunları önerdi. *(Ciddi bir tonla)* Başka bir nedeni yok!

M. POLİS ŞEFİ: İşte, benim içinde başka seçenek yoktu. Ya kabullenecek ya da gebereceksin. Laf aramızda biz de üniversite mezunuyuz, sayın bay...

GIOVANNI: Üniversite mezunu mu? ...

ERKEK SESİ: *(Dışarıdan)* Şefim... Burada işimizi bitirdik. Ne yapalım, ilerleyelim mi?

M. POLİS ŞEFİ: *(Sesini dışarı işittirmeye çalışır)* Herhalde! sizde canımı sıkmayın... Diğer katlara gidin... Bende birazdan geliyorum. *(Giovanni ile konuşmasına döner)* Mezun oldum diyordum. Babam benim tahsilim için hep kemerini sıkarak yaşadı... Sonunda elime ne geçti? Hiçbirşey: ya göçmen olacaksın, ya da belediye de, emniyette bir memuriyet! Bana bu görev adeta emredildi...

sayın bayım! "Gel, polis teşkilatına gir ve dünyayı tanı!" Ben de dünyayı tanıdım. Güzel dünyayı! Dünyanın kaç bucak olduğunu, hırsızların, pezevenklerin dünyasını iyi tanıdım!

GIOVANNI: *(Şaşkın durumda)* Hepsi sizin gibi düşünmüyor ama. Emniyette kendini iyi hissedenler de var.

M. POLİS ŞEFİ: Evet, onlar şan, şeref, onur, fedakarlık duygularının propagandası ile avutulanlar! Birilerinin, başkalarının emirlerine uymaya, başkalarının baskısı altında yaşamaya mecbur olduğuna inandırılanlar... Bir kafe de kahvesini yudumlarken, vahşice öldürülen bir meslektaşları için bakanlığın bir taziyesi... dulluk madalyası onlara yetiyor. Bu sürü toplumun gerizekâlı bırakılmış çocukları işte!

GIOVANNI: *(Şaşkın)* Duyduklarıma inanamıyorum! Bağışlayın ama, siz gerçek bir polissiniz değil mi? Eğer benimle eğleniyorsanız, o başka! Hayır, bu durumda bana polisi savunmak düşer... Bunu fabrikada öğrenirlerse benimle çok dalga geçerler! Her neyse, bu mesleği sürdürmeyi istiyor musunuz, istemiyor musunuz? Belki biraz daha demokratik şartlarda istersiniz. Yoksa işler bir kaosa dönüşür! Herkes kafasındaki doğruya göre davranıp öyle hareket edemez... alışveriş yapacaksa parasını ödemelidir! Yoksa yasalar uygulanır!

M. POLİS ŞEFİ: Ya yasalarda rezilse? Soygun ve talan için birer kılıfsa?

GIOVANNI: Ee, ne bileyim, parlamento var... partiler var... demokratik yollardan mücadele yöntemleri var... yasalar yeniden düzenlenebilir.

M. POLİS ŞEFİ: Reformlardan mı söz ediyorsun? Hangisi, nerede bu reformlar? Reformların hepsi bir düzmece! Yirmi yıldır bize vaadlerde bulunup durdular... sonra da

akaryakıt zamları, ek vergiler, vesaire reformlarını gerçekleştirdiler... aralarında faşist parti de olmak üzere kırk milyarı tüm partiler pay ettiler. Önce çalıp, sonra da aklanmak için, otofinans sistemini kurdu, bu hükümetin düzülmüş hırsızları.. Bir soygun yapıyor, sonra da onu yasallaştırıyorlar! Bunların arasında sosyalistler de var!

GIOVANNI: *(Tıpkı bir bıçak darbesi almış gibidir)* Sosyalistler mi?

M. POLİS ŞEFİ: Evet!

GIOVANNI: *(Sıkıntıyla)* Biliyorum! Bu pislikler benim de hoşuma gitmiyor!

M. POLİS ŞEFİ: İnanın, tek ciddi reform halkın düşünmeye başlamasıdır. Kendileri adına hesaplaşmalarıdır. Halkın yetkinleşmeye başlaması güven verecek, sabırla, sorumluluk duygusuyla, hoşgörüyle, otokontrol ve otodisiplinle... bu pisliklerin hepsi temizlenecek... hiçbiri kılını kıpırdatamayacak! Şimdi izninizle görevime devam etmeliyim. *(Şapkasını başına geçirir ve kapıya yönelir).*

GIOVANNI: *(Hafif alaya alarak çığlık atar)* Bunu bekliyordum. İşte, gördün mü, önce yıkıcı ve bölücü Maoistler gibi nutuk çek, yaşam pratiğine gelince de, şapkanı al ve polislik yapmaya devam et.

M. POLİS ŞEFİ: Haklısınız. Ben sadece söz söylemeyi beceririm... İçimi boşaltır, rahatlarım hepsi bu. Benim hâlâ cesaret ve bilince ihtiyacım olduğu kesin. Şimdilik sadece bunları sohbetleme konusunda başarılı birisiyim.

GIOVANNI: İşte bravo! Sadece sohbetlemek... zavallı üniversite mezunu, yapacak başka hiç iş kalmamış gibi, polis olmuş. Ne yani, beni ağlatacağınızı mı sandınız? "Ben göçmen işçi bile olamam, çünkü üniversite mezunuyum". Oysa sizde göçmen işçi olup, en kötüsü çöpçülük yapabilirdiniz örneğin... tıpkı sizin kasabadakiler gi-

bi... Onlar insani birer seçim yaptılar, evet... Çünkü onur ve haysiyetlerine düşkün insanlar... Oysa sizin anlattıklarınız daima hiçbir şeyi riske etmeden yaşamı sürdürmenin bir yolu... Yarın sizi yine göreceğime yemin ederim... bizim fabrikanın önünde... Ben grev gözcülüğü yaparken... Yaklaşıp "Pardon... beni anlamaya çalışın... Ben solcuyum... sizden çok daha fazla solcuyum... Anlamaya çalışın..." Küüüt! *(Kafasına bir cop yemeyi oynar)* "Üniversite mezunu!" *(Tonunu değiştirir)* Siz ayrıcalıklı taraftansınız, bayım!

M. POLİS ŞEFİ: Ne ayrıcalığı! Ücretlerimiz en alt seviyede, fazla mesailer bedava, greve gidersek cezaevini boylarız, kendini beynine açılmış bir kurşun deliğiyle mezarlıkta bulursun... kim, neden yaptı... Faili meçhuldur!... Ayrıcalıklıymış! Yarın polislerin işverenleri korumak için işçileri dövmeyi reddettiği kulağına çalınabilir... İşten çıkarılsalar dahi!

GIOVANNI: *(Gülerek)* Ah, nerede o günler! Önce Papa grevdekileri kutsar, hayır duaları eder... Torino Fiat'ın işçileri nasıl yapmışlardı hatırladın mı?

M. POLİS ŞEFİ: Dünya değişiyor, biliyor musun? Değiştiğine göre... *(Çıkarken)* Haydi eyvallah, afiyet olsun!

GIOVANNI: *(Onu durdurur)* Şimdi böylece çekip gidiyorsunuz. Hiçbir arama yapmadan mı? Bana hakaret etmekten daha beter bu! Beni memnun etmek için çevreye şöyle bir göz atın... yatağın altına... dolabın içine...

M. POLİS ŞEFİ: Ne için? Bir kutu domuz yalı ya da alabalık yemi bulmak için mi? Haydi canım... Sağol, sorun bu değil ki... Eyvallah, afiyet olsun! *(Çıkar)*

GIOVANNI: İyi akşamlar! Yaşamın sürprizleri hiç bitmiyor! Polis teşkilatı da yıkıcı -bölücü kızıllardanmış. Genelde hep faşist, kaba kuvvet yanlısı polislerle karşılaştım...

oysa şimdi... onlar da kızıllaşmış... İşe bak, radikaller nerelere kadar uzanmışlar: Polis teşkilatına! Bir de gelip sosyalistleri, komunist partiyi falan eleştirdi! Ama durumu çaktım... o bir provokatör olmalı. Kurnaz tabii, buraya beni konuşturmaya geldi: "Süpermarketleri yağmalamak gerek... Polis teşkilatında ayaklanma!" Ben de az kaldı tuzağa düşüp, adama hak vermeye başlıyordum... "Tutuklusun... Kızıl Tugaylar haa! Tutuklusun! Biraz konuş bakalım, kaydedip hemen Amerika'ya ulaştıralım, onlarda özel bir teknikle bandı çözüp, Moro'nun dul eşine edilen telefonlardaki sesin, yüzde doksan aynı ses olduğunu söylesinler..." *(Neşeyle güler, kapıya doğru bağırır)* Kolay lokma buldun sanıyorsun... *(Birden masanın üzerindeki darı paketini görür)* Büyük lokma ye, büyük laf etme demiş atalarımız... *(Paketi gösterir)* Ama buradaki en büyük lokmalar kanarya darılarıdır!

Antonia nefes, nefese içeri girer.

ANTONIA: Buraya da geldiler mi?

GIOVANNI: Kim?

ANTONIA: Neler oluyor haberin yok mu? Evlerde arama yapılıyor.

GIOVANNI: Evet, biliyorum.

ANTONIA: Mambetti ile Fossani'yi tutukladılar... Bir çuval yiyecek buldular, hepsine el koydular!

GIOVANNI: İyi yapmışlar, böyle böyle onlar da kurnazlığı öğrenir.

ANTONIA: Ama parası ödenmiş olanları da aldılar.

GIOVANNI: Elbette, kural böyledir. Kurunun yanında yaşta yanar! Örnek vermek gerekirse buraya geldiler ve...

ANTONIA: Buraya geldiler mi?

GIOVANNI: Elbette.

ANTONIA: Ne buldular?

GIOVANNI: Neden, ne bulmaları gerekiyordu?

ANTONIA: *(Anlamamış gibi, sesini değiştirir)* Hiiç. Yok, öylesine... bilinmez ki... Evinde hiçbirşeyin olmadığını sanırsın, oysa...

GIOVANNI: Oysa ne?

ANTONIA: Oysa polisler sağa sola mal koyarlar... seni zora sokmak için! İlk defa olmuyor ki.. Örneğin Rosa'nın oğlunu ele al... Arama sırasında yastığın altına, hoop bir silah yerleştirdiler, yatağın altına da bir baskı makinası.

GIOVANNI: Aferin sana! Bunlarda yatağın altına şeker, makarna koyuyorlar!

ANTONIA: Canım, illa ki yatağın altına demedim ki... o lafın gelişi öyleydi...

GIOVANNI: Belki lafın gelişi, ama haklı da olabilirsin... hiç bilinmez ki... şu yatağın altına bir göz atalım... *(Gayet kararlı, yatağa doğru yönelir).*

ANTONIA: Yatak örtüme dokunma sakın! Yeni yıkadım... Ben bakarım... Sen git de Margherita'ya kapıyı aç.

GIOVANNI: Margherita mı? Nerede?

ANTONIA: Nerede olacak, kapının dışında. *(Yatağın altına bakıyormuş gibi yapar)* Yok, yok... hiçbirşey yok.

GIOVANNI: *(Kapıya gider)* Sen hamile bir kadını dışarıda bırakacak kadar kafayı mı yedin? Hay Allahım, Margherita, n'apıyorsun orada? Gir içeri, gir! *(Margherita hıçkırmaktadır)* Ne oldu sana, neden ağlıyorsun?

ANTONIA: *(Margherita'yı yatağa oturtur)* Otur Margherita... *(Kocasına)* Garibim, evinde yapayalnız oturuyormuş... Polisler aniden baskın yapınca, çok korkmuş! Bir komiser eliyle karnını yoklamaya kalkmış.

GIOVANNI: Vay soysuz it! Neden peki?

ANTONIA: Çünkü Margerita'nın karnında bebeği değil yiyecek paketleri olduğunu takmış kafaya!

GIOVANNI: Ne orospu çocuğuymuş bu herif!

ANTONIA: Dediğin gibi... Ben de onu aldım bize getirdim. İyi yapmış mıyım?

GIOVANNI: Elbette iyi yapmışsın! *(Margherita'ya yaklaşır; paltosunu çıkarmasına yardımcı olur)* Sakin ol, Margherita... çıkar üzerindekini...

MARGHERİTA: *(Korkuyla)* Yoo!

GIOVANNI: Çıkar da rahatla biraz...

MARGHERITA: Yoo!

Antonia, Giovanni'yi engellemek için hızla atılır ve kocasının omuzlarına yapışır.

GIOVANNI: *(Öfkeyle Antonia'ya bağırır)* Sen, eğer her dakika işlerime maydanoz olacaksan, şu dolaba girer, sonsuza kadar ağzımı açmam, bilmiş ol!

ANTONIA: Ya paltosuyla oturmak istiyorsa! Ya üşüyorsa!

GIOVANNI: İyi de ev sıcacık!

ANTONIA: Sana göre sıcak, ama hamile bir kadın daima üşür! Belki ateşi bile çıkar!

GIOVANNI: Ateşi mi? Hasta mı?

ANTONIA: Evet, doğum sancıları var!

GIOVANNI: Şimdiden mi?

ANTONIA: Ne demek, şimdiden mi? Sen ne bilirsin ki? Yarım saat önce hamileliğini bile bilmiyordun, şimdi sancılarına hayret ediyorsun!

GIOVANNI: Şey, bence, ne bileyim... bence bu biraz erken olmuyor mu?

ANTONIA: E gülünç yani! Doğum erken mi, değil mi ne bilirsin sen? Çocuğu taşıyan o, sen ondan daha mı iyi bi-

leceksin?

GIOVANNI: Her neyse sancısı tuttuysa bir doktor çağırmalı, ya da bir ambulans.

ANTONIA: *(Dolaptan iki yastık çıkarır, Margherita'nın uzanmasını sağlar)* Öyle ya, kocamda telaşlandı: Bir ambulansla bütün şehirde hastane hastane dolaşıp boş yatak arayacağız... bir aşağı, bir yukarı... Boş yatak bulursak ne mutlu bize! Elbette çocuğun sağlıklı doğması gerek. Ama biz anne adaylarının doğumdan en az bir ay önce hastanede yer ayırtması gerektiğini bilmiyor musun?

GIOVANNI: Neden yer ayırtılmadı öyleyse?

ANTONIA: Evet ya, herşeyi biz yapmak zorunda mıyız? Biz koşuşturalım, çocukları biz doğuralım, biz yer ayırtalım! Sorsana neden kocası yapmamış?

GIOVANNI: Kocası bilmiyorsa ne yapabilir ki! Nasıl tahmin edebilirdi ki?

ANTONIA: İyi bir bahane: "Bilmiyordu, tahmin edemezdi... "Siz hep böyle rahatınıza düşkünsünüz! Bize parayı verip sonra da: "Sen düşün, her şeyi sen ayarla!" dersiniz. Ya da sevişirken kıymetlinizin rahatlamasını düşünürsünüz... bizi hamile bırakır, sonra da: "Sen düşün! Koruyucu hap falan kullan" dersiniz... Garibim, kadıncağızın dinine aşırı bağlı olduğu, geceleri rüyasında papa'nın, "günah işliyorsun, çocuğunu dünyaya getireceksin!" dediği kimin umurunda ki... o da doğuracak... ama şimdi çok zor durumda!

GIOVANNI: Papa'dan söz açılmışken, geceleri insanlar uykudayken Papa hazretleri kapı kapı dolaşıp propaganda mı yapıyor? Margherita kaç aylıksın?

ANTONIA: Seni ne ilgilendiriyor yahu?

GIOVANNI: Hayır onlar evleneli daha beş ay bile olmadı diyecektim...

ANTONIA: Ne yani, evlenmeden önce sevişmiş olamazlar mı?... Yoksa sen de papa gibi ahlakçı musun?

GIOVANNI: Sevişmiş olabilirlerdi ama sevişmediler! Luigi ilk kez evlendikten sonra seviştiklerini söylemişti!

MARGHERITA: Luigim aramızda geçen tüm detayları da anlattı mı?!

GIOVANNI: *(Güç durumda kalır)* Bilardo oynarken öyle konuşuyorduk...

ANTONIA: Ya sabır! Margherita, bu olacak iş değil! İptal edilmeli! Bu evlilik derhal geçersiz kılınmalı!

GIOVANNI: Abartma ama...

ANTONIA: Nasıl abartma canım? Her gittiğin yerde özel konularını anlatmak da ne demek... özel... intim, kişisel olanı, karşına ilk çıkana anlatmak!

GIOVANNI: *(Gayet alıngan)* Ben karşısına ilk çıkan değilim! Ben onun dostuyum! En yakın dostu! Bana her şeyini anlatır, her zaman, öneriler ister... Ben yaşça ondan büyüğüm, daha deneyimliyim!

ANTONIA: *(Kocasına ironik bir bakış fırlatır)* Ah, ah demek daha deneyimlisin!! Kapa çeneni be! Salak!! *(Kapı yeniden çalmaya başlar. Giovanni açmak için kapıya yönelir)* Kim o?

SES: *(Dışarıdan)* Polis, açın!

GIOVANNI: Yine mi?

MARGHERITA: Aman Allahım!

Giovanni kapıyı açmaya gider. Az önce Mali Polis olarak sahneye gelen oyuncu şimdi bıyık takarak onbaşı olmuştur. Beraberinde iki görevli carabinieri daha vardır.

GIOVANNI: Ha, iyi akşamlar... Yine mi siz?

ONBAŞI: Ne demek yine mi?

GIOVANNI: Bağışlayın, sizi ilk gelene benzettim.
ONBAŞI: Hangi ilk gelene?
GIOVANNI: Mali Polis Şefine.
ONBAŞI: Oysa ben onbaşıyım.
GIOVANNI: Görüyorum. Hem sizin bıyıklarınız da var. Ne arzu etmiştiniz?
ONBAŞI: Arama yapmamız lazım.
GIOVANNI: Az önce yapıldı. Mali polistekiler aradı.
ONBAŞI: Önemi yok! Biz de arayacağız.
GIOVANNI: Güvenmiyorsunuz... Mali polise güvenmemekle iyi ediyorsunuz. Onların bir dolap çevirip çevirmediklerini araştırmaya geldiniz! Belki de daha sonra maliyeden gelir sizin aramaları denetlerler... Sonra Ulusal istihbarat teşkilatı gelir, onları denetler... En son denizaltı komandoları gelir...

(Grotesk bir dalış hareketi mimler).

ONBAŞI: *(Gayet ciddi)* Bana bakın, espriyi kesip, işimizi yapmamız için bizi rahat bırakın.
ANTONIA: *(Söver gibi bağırmaya başlar)* Elbette, herkes işini yapmalı! Biz fabrika tezgahlarında sekiz saat yorgunluktan ölelim... Sen sekiz saat hayvan gibi çalış, onlar sekiz saat arama yapsınlar, sonra kimse kimseyi yargılamasın: Patronların buyurduğu maaşlara boyun eğelim! *(Görevliler dolabı ve büfeyi açar)*. Götürü usulü ödemelerle boğazımızı sıkmayan sözleşmelere rastladınız mı hiç? Hani yardım sandığını yüzümüze çarpmayan, iş kazalarını güvenceye alan maddeleri uygulayan, ücretleri düşürmeyen, bizi kapı dışarı etmeyen, bizi açlığa mahkum etmeyen sözleşmelerden söz ediyorum! *(Giovanni, karısı konuşurken, onu sakinleştirmeye çalışır)*.

GIOVANNI: Yo, böyle konuşma, onlarda bu işten bıkıp usanmışlar! Öyle değil mi onbaşı, patronlar yüzünden bu arama taramaları yapmaktan siz de bıkıp usanmadınız mı? Sizin teşkilatta da bir ıslıkla sizi yönetmeye kalkan dallamaların olduğunu anlatın eşime: "Sıraya! Fırla! Havla! Bekçi köpeği gibi ısır... itiraz edip tartışanın vay haline, üstüne atla!" *(Köpek ulumasını ima eder).*

ONBAŞI: Tekrar edin, tekrar edin bakayım? Bu bekçi köpeği kısmını anlamadım?

GIOVANNI: Siz bu halka mı hizmet ediyorsunuz, yoksa iktidara mı diyordum... Siz de patronların hizmetindesiniz!

ONBAŞI: *(Diğer görevlilere döner)* Kelepçeleri takın!

Görevliler söyleneni yapar.

GIOVANNI: Kelepçe mi? Bağışlayın ama, nedenini sorabilir miyim?

ONBAŞI: Devlet görevlisine hakarettten.

GIOVANNI: Ne hakareti? Bütün bunları sanki ben mi söyledim? Bunları, az önce polis teşkilatındaki arkadaşınız söyledi. Sizin kendinizi iktidarın uşakları, patronların hizmetkârı gibi hissettiğinizi söyledi.

ONBAŞI: Siz kim? Biz mi?

GIOVANNI: Hayır. Onun kastettiği kendi teşkilatındakiler...

ONBAŞI: O zaman mesele yok. Kelepçeleri çözün. Siz de konuşmalarınıza dikkat edin!

GIOVANNI: Tamam, tamam ederim... Yabani, canımı yaktı!

(Görevliler inceden inceye keşif yapmaya başlar. Yatağa doğru yaklaşırlar.)

ANTONIA: *(Margherita'ya)* Bağır hadi, ağla.

MARGHERITA: Ayyyyyy, ayyyyyy!
ANTONIA: Daha kuvvetli!
MARGHERITA: *(Yürek parçalayan yakarışla)* Ayyyyyyyy! Ah amaaaan!
ONBAŞI: Ne oluyor? Nesi var?
ANTONIA: Kötü, çok kötü... Zavallı kızcağızın doğum sancıları tuttu!
GIOVANNI: Erken doğum, en fazla beş aylık...
ANTONIA: Az önce sancıları tuttu... Polisler karnını elleyip, kontrol etmek istediler, zavallının!
ONBAŞI: Karnını ellemek mi?!
GIOVANNI: Tabii, acaba karnında bebek yerine pirinç ya da makarna paketi var mı diye! Haydi, siz de arayın, buyrun: İnanmak için dokunun! Ne de olsa zavallı bir işçi, başınıza bir sorun çıkarmaz... Arama izniniz de var! Öyle Pirelli'nin, Agnelli'nin karısı da değil ki, size koydu mu oturtsun! Bunun tehlikesi yok: Çünkü sadece bir işçi. Buyrun, elle arama kimseye zarar vermez!
ONBAŞI: Kes sesini! Bizi tahrik ediyorsun!
ANTONIA: Evet, doğru, Giovanni abartıyorsun! Kes sesini!
MARGHERITA: *(Yüksek sesle)* Ayyyyayyyy! Amanının amaaan!
ANTONIA: *(Alçak sesle)* Sen de fazla abarttın!
ONBAŞI: Bir ambulans çağırdınız mı?
ANTONIA: Ambulans mı? Ne için?
ONBAŞI: Bu zavallı kadını böyle bırakıp ölmesini mi seyredeceksiniz? Eğer dediğiniz gibi bir erken doğumsa zaten çocuğu kaybetme riski yüksek.
GIOVANNI: Hakkı var! Gördün mü, sayın onbaşı ne kadar insancıl. Ambulansı çağıralım demiştim, değil mi?
ANTONIA: Ben de sana, eğer yer ayırtmadınsa hastaneye kabul etmezler demiştim. Kentin bütün hastanelerini dolaştırırlar. Böylece aracın içinde ölürsün!

Dışarıdan bir siren sesi işitilir.

ONBAŞI: *(Göz ucuyla pencereden bakar)* İşte alt katta rahatsızlanan bayan için çağırdığımız ambulans geldi. *(Görevlilere döner)* Haydi, yardım edinde bayanı da ambulansa taşıyalım.

ANTONIA: *(Karşı koyarak)* Hayır, lütfen... rahatsız olmayın.

MARGHERITA: *(Korkmuş halde ağlar)* Hayır, hastaneye gitmek istemiyorum!

ANTONIA: Gördünüz mü, gitmek istemiyor.

MARGHERITA: Kocamı, kocamı istiyorum... Ihıı! Ihıı!

ANTONIA: Duydunuz mu? Kocasını istiyor... Sanki buraya gelebilirmiş gibi... Fabrika da gece vardiyasında. Üzgünüm ama kocasının rızası olmadan bu sorumluluğu alamam.

GIOVANNI: Öyle ya, alamayız...

ONBAŞI: Yaa, demek alamazsınız öyle mi? Burada can verip gitmesinin sorumluluğunu alabiliyor musunuz?

ANTONIA: Neden, hastanede ne değişecek?

ONBAŞI: Hastanede onu kurtarabilirler, hatta bebeği de!

GIOVANNI: Size bebeğin gelişmediğini söylemiştik!

MARGHERITA: Evet, evet erken doğum yapacağım... Ihıı! Ihıı!

ANTONIA: Erken doğum! Bir de aracın sarsıntısıyla yolda doğururs a... hem beş aylık doğan bir bebeğin yaşadığı nerede görülmüş?

ONBAŞI: Herhalde tıbbi gelişmelerden hiç haberdar olmamışsınız, bayan. Küvezde büyütülen bebekleri bilmiyor musunuz?

ANTONIA: Evet, biliyorum. Küvezin ne ilgisi var? Beş aylık doğunca küveze dahi konabilecek mi bakalım... oksijen çadırına bile konamaz.

GIOVANNI: Böyle miniminnacık şey çadıra mı konurmuş... Ne için, kamp mı yaptırılacak? Hem beş aylıkları kampa kabul etmezler!

ONBAŞI: Görülüyor ki, hayatta hiç bir şeyden haberiniz yok!

GIOVANNI: Ben kesinlikle her şeyden habersizim!

ONBAŞI: Nerede yaşıyorsunuz, siz? Milano'ya getirilen cihazları görmediniz mi hiç? Jinekoloji Merkezindeki... Ben beş ay önce merkezi incelemeye gittim ve organ nakli yapan cihazların getirilişini gördüm.

GIOVANNI-ANTONIA: Hangi organın nakli?

ONBAŞI: Erken doğum nakli! Dört buçuk aylık bir bebek, annesi onu taşıyamadığı için alınıp, bir başka kadının karnına nakledildi... Yaklaşık bir ay sonra da nurtopu gibi, sağlıklı bir bebeği balık gibi çıkarıp aldılar!

GIOVANNI: *(İnanmamış gibi)* Balık gibi mi?

ONBAŞI: Evet!

GIOVANNI: Bence bir hile var.

ANTONIA: Ne hilesi, sana söylemiştim. İnanılacak gibi değil: Bir bebek iki defa doğuyor... iki annesi oluyor!

MARGHERITA: İstemiyorum, istemiyorum, izin vermiyorum!

ANTONIA: İşte duydunuz... izin vermiyor... buna rağmen onu buradan götürebilir miyiz?

ONBAŞI: Bu durumda izni ben veriyorum ve sorumluluğu alıyorum. Sonra yardım etmedik diye sorunlarla uğraşamam.

ANTONIA: Onbaşı, onbaşı buna zorbalık derler ama! Eve giriyorsun, her yeri arıyorsun, üstümüzü başımızı elliyorsun... şimdi de bizi ambulansa koyup götürmek istiyorsun! Bize yaşam hakkı vermiyorsun anladık, ama bırakta nerede ve nasıl gebermek istiyorsak öyle geberelim!

ONBAŞI: Yoo, öyle aklına estiği gibi geberemezsin!

GIOVANNI: Doğru, yasanın bize buyurduğu şekillerde geberebiliriz ancak! *(Gardroba yaklaşır)*

ONBAŞI: Siz ufak ufak benimle dalga geçiyorsunuz gibi... Daha önce uyarmıştım... Nereye?

GIOVANNI: *(Gardrobun kapısını açar, içeri girer, kapısını kapatır)* Çalışma odama...

ANTONIA: Çık oradan! Kes artık! Şimdi sırası mı... Haydi, onu aşağı indirelim.

ONBAŞI: Sedye getirteyim mi?

ANTONIA: Yok, yok kendisi iner... Yürüyebilirsin değil mi?

MARGHERITA: Evet, evet... *(Ayağa kalkar. Çalınan eşyalar dökülmesin diye hemen elini karnına götürür)* Ah, ahh... Hepsi dökülecek...!

ANTONIA: Allah cezasını versin! Bir dakika dışarı çıkar mısınız?

ONBAŞI: Neden?

ANTONIA: Hanımları ilgilendiren bir sebepten! *(Bütün erkekler çıkar. Margheritaya öfkeyle döner)* Gerizekâlı! *(Taklidini yapar)* Hepsi dökülecek! *(Sesini değiştirir)* Bizi asarlar bak!

MARGHERITA: Kayıyor mu, kaymıyor mu, baksana?

ANTONIA: Sen çeneni kapa! Nasıl yürüyeceğini biliyor musun? Hamileler nasıl yürürler, hiç gördün mü? Böyle mi yürürler? *(Margherita'yı abartılı bir şekilde taklit eder)* Beni dinle! Ananın taşıyıcılığı... Meryem ana hatırında mı? *(Bir öğretmen edasıyla konuşmaktadır).*

MARGHERITA: Böyle olacağını biliyordum! Karnımdan pirinç, makarna, konserve kutularını çıkardıklarında tepkileri ne olur dersin?

ANTONIA: Hiç bir şey olmaz. Çünkü biz hastaneye gitmeyeceğiz.

MARGHERITA: Doğru, zaten daha önce tutuklanmış olacağız!

ANTONIA: Mızmızlanmayı keser misin! Ambulansa bindiğimizde hastabakıcılara gerçeği anlatacağız... onlar da bizim gibi emekçi kesim... Bize yardım edeceklerinden eminim.

MARGHERITA: Ya yardım etmez de, ihbar ederlerse?

ANTONIA: Kes! İhbar etmezler. Şu göbeğini az yukarı çek! *(Yardım eder)*

MARGHERITA: Bir salamura kutusu kaydı, düşüyor!

ANTONIA: Tut onu! Of, ne boktan iş!

MARGHERITA: Yoo, sakın basturma, ezilir... Canı cehenneme, zeytinlerin kutusu ezildi! Ayyyy!!!

Çığlığın üzerine Giovanni ve Onbaşı gelir.

GIOVANNI: Ne oluyor?

MARGHERİTA: Geliyor, hepsi geliyor!

GIOVANNI: Oğlu geliyor, oğlu geliyor! Çabuk, onbaşı, yardım edinde kucaklayalım!

Kollarına alırlar.

ONBAŞI: *(Kolunu Margherita'nın beline geçirmiştir)* Bu ıslaklıkta ne?

ANTONIA: Sular geliyor!

GIOVANNI: Ohooo! Suya bak, suya! *(Suya batmış gibi yürümeye çalışır)* Çabuk, yoksa burada doğuracak!

MARGHERITA: Geliyor, geliyor!

Kadını sahne dışına taşırlar. Giovanni aceleyle tekrar sahneye girer.

GIOVANNI: *(Dışarı doğru)* Bekleyin, ceketimi alıp hemen

geliyorum.

ANTONIA: Sen nereye?

GIOVANNI: Erken doğumu görmeye...

ANTONIA: Hayır, sen evde kalacaksın! Bu işler hanım işidir. Ben gideceğim. *(Mantosunu alır)* Yardımcı olacaksan, bir bez bul ve ıslanmış yerleri temizle. *(Çıkar).*

GIOVANNI: İşte böyle... Ben bir bez bulup temizlik yapacağım... bu erkek işi tabii... *(Bir temizlik bezi bulur; pencereye yaklaşır)* Sen yarınki olaylara bak, yarın Luigi gece vardiyasından döndüğünde baba olduğunu öğrenince ne yapacak acaba? Şaşırıp kalacak! Ayrıca bebeğin bir başka kadının karnında olduğunu öğrendiğinde de şok geçirebilir... hatta düşüp bayılır! Onunla önceden konuşmalı, onu yavaş yavaş hazırlamalıyım... bu durumu kabullenmesi için ona zaman tanınmalı... ah, tabii... Konuşmama Papa gibi başlamalıyım... "Hristiyan aleminin kardeşleri...!" (Yerleri silmek için çömelir) Oh, oh, oh... Suya da maşalah! kokusu çok tuhaf! Sirke gibi... *(Bezi koklar)* Bu salamura kokusu... *(Aniden)* Salamura mı? Doğmadan önce dokuz ay boyunca salamura olarak korunduğumuzu bilmiyordum!? *(Yerleri kurulamayı sürdürür)* Aaa, şuraya bak... bu da nesi? Bir zeytin tanesi mi? Doğmadan önce zeytinle birlikte mi salamura oluyoruz ? Ah ya sonra... hayır, hayır, ben aptal mıyım? Zeytinin bununla ilgisi yok! *(Yeniden siren sesleri duyulur, kalkar pencereden bakar)* Eee, gidiyorlardı. Umarım her şey yolundadır. Bu zeytin nereden çıktı peki? Aaa, bir tane daha! İki zeytin mi? Bunların erken doğumla bir bağlantıları olmasa ikisini de yerim... öyle acıktım ki... *(Zeytin tanelerini masanın üzerinde duran tabağın içine koyar)* Zaten darı çorbasına razı olmak üzereyim. Ya da püresi daha lezzetli olur... Biraz su, iki et suyu table-

ti, bir baş soğan... *(Buzdolabını açar)* İşte, tahmin etmiştim... Ne et suyu tableti, ne de soğan var... Mecburen tavşan kellesini ilave edeceğim! Lanet olsun, Pamukprensesin zehirli elmayı sunan cadısı gibi tuhaflıklar yapıyorum... Çorbayı içer içmez... gör bak... hop: Bir kurbağaya dönüşeceğim! Dev bir kurbağa... Öküz kurbağa... E.T gibi gözleri burada. *(Bunları düşünürken kaynak tüpünü alır)*. Şu gerizekâlı Antonia'ya kaç kez söyledim, bu kaynak tüpüdür, gaz ocağı çakmağı değildir diye... Çok tehlikeli! Bir gün ev havaya uçacak!

Kapıda Margherita'nın kocası Luigi görünür.

LUIGI: Girebilir miyim? Kimse var mı?

GIOVANNI: Aa, Luigi,! Bu saatte ne işin var, burada? Sen yarın sabah gelmeyecek miydin?

LUIGI: Şey oldu... sonra anlatırım... Neyse, karımı gördün mü? Eve gittim, kapı baca açık, evde kimse yok.

GIOVANNI: Evet, karın on dakika önce buradaydı... Antonia ile birlikte çıktılar.

LUIGI: Nereye gittiler? Ne yapmaya?

GIOVANNI: Eh, şey, bilirsin hanımlara mahsus işler...

LUIGI: Hanımlara mahsus işlerde ne demek?

GIOVANNI: Bizim ilgilenmememiz gereken şeyler! Biz erkeklere mahsus işlerle ilgilenmeliyiz.

LUIGI: Ne demek ilgilenmemeliyim? Evet, ilgilenmeliyim, ilgilenirim!

GIOVANNI: Öyle mi, ilgilenir misin? O halde neden bir ay önce yatak için bir yer ayırtmadın?

LUIGI: Yatak mı? Ne için yatak yeri ayırtmalıydım?

GIOVANNI: Ah, tabii, bunlarda hanımlara mahsus işlerden, öyle mi? Hep aynı melodi! Biz maaşlarımızı avuçlarına

koyup onları rahatlatalım, sonra da: "Bütün işleri sen çekip çevir" diyelim. Sevişirken... "Hapını al!" diyelim... Onları hamile bırakıp sonra da "her şeyi sen hallet!" Eğer bebekle canları sıkılırsa can onların canı... yuvaya onlar bırakır, almaya onlar gider...

LUIGI: Sen ne söylemek istiyorsun?

GIOVANNI: Onların hakkı var diyorum: Bizler adam sendeciyiz... Bizlerde çevremizdekileri sömürüyoruz... Tıpkı patronların yaptığı gibi!

LUIGI: Bütün bu anlattıklarının Margherita'nın yaptıklarıyla ne ilgisi var? Kapıyı sonuna kadar açık bırakıp, ortadan kaybolmuş, yahu insan bir not yazar...!

GIOVANNI: Sana niye not yazsın ki? Sen gece vardiyası için fabrikada olmayacak mıydın? Gerçekten, ne diye erken döndün ki sen?

LUIGI: Tren durduruldu.

GIOVANNI: Kim tarafından durduruldu?

LUIGI: Bizim tarafımızdan! Biliyorsun abonmanlara yüzde otuz zam istiyorlar!

GIOVANNI: Bu nedenle mi trenleri durdurdunuz?

LUIGI: Elbette. Alarm kolunu çektik. Tren durunca da inip, rayların üzerine oturduk! Bütün hattı kapattık. Paris ekspresininkini bile... O saygıdeğer beyleri görmeliydin: Hepsi öfkeden çılgına döndü!

GIOVANNI: Ha, haa... ne eğlenceli! Ne güzel bir girişim. *(Ciddi)* Bu dangalaklığın dik âlâsı, tanrı aşkına! Bu patronların, gericilerin bir oyunu! Biz bu gerilimle, bu gerginlikle bir bok yapamayız!

LUIGI: Tabi, tabi, bunun boktan birşey olduğu konusunda seninle hemfikirim.

Yoldaşlara da söyledim: "Böyle yaygara koparark, abonman biletlerinin zamlanmasını önleyemeyiz" dedim.

GIOVANNI: Aferin!

LUIGI: "Biz abonman biletlerinin parasını hiç ödemeyelim!" dedim.

GIOVANNI: Sen kafayı mı üşüttün, ne oldu? Ne demek, abonmanı hiç ödememek?!

LUIGI: Bunu seyahat acentaları ödemeli! Ayrıca trenlerde geçen zamanımız içinde bize bir ödeme yapmalılar. Biz bunca zamanı turistik bir gezi için mi kaybediyoruz? İşverenler uğruna kaybediyoruz: Patronlardan iki saat önce uyanıyoruz ve evimize daima onlardan iki saat geç giriyoruz!

GIOVANNI: Bana bak, sen gerçekten böyle mi düşünüyorsun? Bu kafanı kim monte etti senin? Bağımsız gruplardan etkilendin... yemin ederim... Bunların hepsi işçilerin arasına sızıp, beyin yıkayıp, milleti kışkırtıyorlar!

LUIGI: Aptallık etme: Kim kışkırtıyor! Bizim Tonino da öyle mi peki?

GIOVANNI Hangi Tonino? Preslerin başında duran mı?

LUIGI: Evet...

GIOVANNI: Ne ilgisi var... Saçma sapan örnek veriyorsun...

LUIGI: Ya Marco?

GIOVANNI: Hayır, Marco'da onlardan değil...

LUIGI: Ya benim Calabreseli üç hemşerim?

GIOVANNI: Onları da mı bu işe karıştırdın? Aferin, aferin!

LUIGI: Onlar beni desteklemek için geldiler. Bu şartlarda daha fazla devam edilmez! Kıpırdanmak lazım! Sendikanın aracılığı, partinin dürtüklemesi, hükümetin gönlünün olması daha fazla beklenemez. O dallama işverenler, çıkarlarına nasıl uyarsa öyle davranıyor: "Toprakla uğraşmayı bırakın artık. Kuzeye gelin: Özgürleşin!" diyorlar. Sonra da: "Kriz yaşıyoruz! Köyünüze dönün" diyorlar. Yoo, Giovanni, yetti artık, kıpırdanmalıyız... İşe-

meye giderken bile yerimize vekil bırakmaya bir son vermeliyiz! Bazı şeyleri biz değiştirmeliyiz... gördüğün gibi o bazı şeyler de zaten değişmekte! Ha, hem de nasıl! *(Bir zeytin tanesi alır ve yer).*

GIOVANNI: Acaba yanılıyor muyum, yoksa sen o bıyıklı onbaşıya benzeyen, bıyıksız mali polis şefiyle mi konuştun?

LUIGI: Kiminle, kiminle?

GIOVANNI: O süpermarketleri yağmalamak gerektiğini söyleyen Maocu provokatör polisle... Senin söylediklerinin tıpatıp aynısını söyledi!

LUIGI: Nereden tanıyayım canım. *(Ağzı açılmış olan konserve kutusunun içine parmağını daldırır, tadar)* Hımmm! Çok lezzetli şeyy... nedir bu?

GIOVANNI: O kutudakini mi yedin?

LUIGI: Evet, hiç fena değil. Pardon yani, çok acıkmışım.

GIVANNI: Limonsuz mu yedin?

LUIGI: Neden, limon sıkmak mı gerekiyordu?

GIVANNI: Şey, bilemem... Lezzetli olduğundan emin misin?

LUIGI: Enfesti.

GIOVANNI: Tattır bakayım. Mükemmel! Tatlısu kefalının yemi kurtçuk konservesinden daha lezzetli. Diğer kutuyu da açar mısın?

LUIGI: Hay, hay... nedir bu?

GIOVANNI: Kedi-köpek püresi.

LUIGI: Kedi-köpek püresi mi? Sen delirdin mi?

GIOVANNI: Hayır, ben bir çeşniciyim... tuhaf bir herifim! Bunu da tat bakalım! *(Bir tabak çorba verir)* Tat, tat!

LUIGI: Hımm, hiç fena değil! Nedir bu?

GIOVANNI: Tarifi bende gizli: Kanarya darısı çorbası... dondurulmuş tavşan kellesini haşlayıp et suyu olarak ilave ettim!

LUIGI: Kanarya dansı ve tavşan kellesi mi?

GIOVANNI: Evet, Çin mutfağından; adı da Pua Fen çorbası. Bizim cumhurbaşkanı Çindeyken bu yemeğe bayılırmış! "Bir daha İtalya'ya dönmeyeceğim... Burada yaşayıp, devamlı bu çorbadan içeceğim " dermiş. Bu nedenle hükümet düşmüştü, yahu!

LUIGI: Yalnız dansılar pek pişmemiş...

GIOVANNI: Ne diyorsun sen... Pilaff marka dansılar daima biraz sert kalır... "Dansının serti, tavşan kellesinin dolgunu makbuldur " derler... Çindeki kültür devrimi karşıtlığı böyle başlamıştı! *(Şaşırmış halde)* Pardon ama, şuradaki zeytinleri sen mi yedin?

LUIGI: Evet, neden? Yememeli miydim?

GIOVANNI: *(Sinirlenir)* Evet, yememeliydin, karının zeytinleriydi... Cahil! Sen yeni doğmuş bebeği de yersin, Allah bilir!

LUIGI: Ne... ne... karımın zeytinleri... yeni doğan bebekte ne demek?

GIOVANNI: Sen nerede yaşıyorsun?! Bebek ilk kez, doğarken... neden önce salamuraları gelir ? İlk önce kayar! Neyse, bırakalım isterse koşsun... yarışı birincilikle bitirip, derece almak isteyebilir! Asıl sorun etkisini göstermeyen doğum kontrol haplarındadır... Haa, bir de hiç yerinde durmayan Papa Wojtyla var... sürekli gezide... artık zaman duygusu da kalmadı... gece... gündüz... Afrika da... Sonra bir bakıyorsun Brezilya da... Sonra Hindistan da... uçaktan inip, toprağı öpüyor... ardından uzun yürüyüş sporları yapıyor... sonra kutsal havuzda yüzüyor... havuzun suyu da kutsal! Kayağa gidiyor! Şu yükseklikten aşağı kayıyor... bir belgeselini izlemiştim: Fiuvvv, fiuvvv! Raketi falan da yok... İnsanları kutsamak için yapıyor, herhalde! *(Bu anlattıklarını taklit eder)*. Bir insan değil

de, sanki adam bir robot! Hatta bir ufo-robot! Ufo-Robot Woizinga! *(Japon çocuk çizgi film kahramanı Mazinga'yı taklit eder)* Hemen ateş edin! Bam-bam-bam! İşte fırfır dönen bir piskopos! *(Atışları taklit eder)*

LUIGI: Bana bak, Giovanni, sen iyi görünmüyorsun... Neler anlatıyorsun? Papa... zeytinler... Woizinga...

GIOVANNI: Ah tabii, sen de çok hoş şeyler anlatıyorsun: İşverenler otobüs, tren biletlerimizi ödemelidir, çünkü bu yolu onlar için gidip geliyoruz... Ayrıca trenlerde kaybettiğimiz zamanın parasını da ödemeli, çünkü turistik seyahate gitmiyoruz. Bu durumda uyuduğumuz süreyi de ödemeliler... çünkü onlar için uyuyoruz... Ertesi gün daha dinlenmiş, daha diri olarak çalışalım diye... E, oldu olacak sinema, tiyatro biletlerimizi de ödesinler... zira montaj sırasındaki nevrasteniyi ancak böyle dağıtabiliriz... Eşimizle sevişmemiz için de ödeme yapmalı, tabii... Çünkü sevişmeyle kendimizi yeniliyoruz, değişime uğruyoruz!

LUIGI: Elbette, tam söylediğin gibi! Kadınlarımızın patronlara bedavadan hizmet ettikleri doğru değil mi? Fabrikadaki tüm stresli günümüzden sonra bütün öfkemizi onların üstüne boşaltıp, rahatlıyoruz... Eve tıpkı yarasını yalayıp, tedavi etmek için inine giden hayvanlar gibi girip çıkıyoruz... uyuzunu, bitini temizleyen hayvanlar gibi... Karı, koca... Bu boktan yaşamın sefaleti, anlamsızlığı, umutsuzluğu bize bunları yaptırıyor.

GIOVANNI: Şeyy, şimdi o kadar ileri gitmeyelim. Hem yaşamımız o kadar da boktan değil. eh... eskisinden daha iyiyiz: Berbatta olsa bir evimiz ve içinde her şeyimiz var... Bazılarımız araba bile aldı... Hepimizin buzdolabı... televizyonu hatta cep telefonu var... Fazla mesai yapanın fazla eşyası oluyor, elbette...

LUIGI: Buzdolabı, araba, televizyondan bana ne... Bu yaşantım boktansa... yaptığım iş de evcil şempanzelerden farklı değilsem: *(Montaj bandını mimler)* bir lehim, bir darbe, bir matkap darbesi, bir lehim, bir darbe, bir matkap darbesi, gayret: Bir lehim... *(Giovanni de farkında olmadan montaj bantında çalışmaya kaptırır kendini)*... bir darbe... sıkıştır... bir matkap darbesi...

GIOVANNI: Bir maktap darbesi, bir lehim... bu parça tamam, diğerini yolla... bir lehim... *(Bir an için durur)* Tanrı aşkına, neler yaptırıyorsun bana? Beni de maymuna çevirdin!

LUIGI: Seni maymuna çeviren ben değilim, patronun! Aynı patron seni her yerde maymunlaştırıyor: Sinemada film izlemeye gidiyorsun... ortalarda götlerin fır döndüğü imkansız düzüşmeleri anlatan hikayeleri izliyorsun. Kadınlar hep üzerine atılan panterler gibi... konuşurken, hareket ederken dondurma yalıyormuş gibi geliyor! Dondurma yalıyorlar da diğer yaptıklarını anlatamam... Sonra da cinsel eğitim, cinsel kültürden söz ediyorlar!

GIOVANNI: Bu sinema konusunda sana hak veriyorum. Doğruyu söylemek gerekirse biraz rahatlamak için dışarı çıktığında bu sefer önüne bazı tanıtım. reklam panoları çıkıyor: Başka birtakım götler de sütyen reklamında... göğüsler ve götler peynir, diş macunu, tükenmez kalem reklamlarında... karın o sırada sana doğru yürüyor... Ona bakıyorsun... Onun saçları keratinli şampuanla yıkanmamış "ah, nasılda yağlı ve kepekli", ama karısının saç sorununu kökünden çözen parlatıcı şampuanı yok. "Ah, nasılda terlemiş! " ama deodorantı yok. "Beni çıldırasıya sev!" ama şıngır mıngır bir gerdanlığı, kelebek kanadı gibi transparan bir giysisi yok! Göğüsleri... iki yuvarlak top... ama hop hop etmiyor. Poposu sıra-

dan bir popo... bir "göt" bile değil! İnsanın yüreğini hop ettirmiyor! Ayakları şiş, elleri çatlak, hep yorgun, üstelik gözlüklü. Bu haline iyice bakıyor, ve onu karşıma çıkan ilk kanala yuvarlamak istiyorum!

LUIGI: İşte, aferin sana! Ben eve gidip, karımla sevişmek istediğimde neler hissediyorum, biliyor musun? Onunla sevişmiyorum da, sanki sarışın, köpüklü Würer birasıyla, yağsız, kemiksiz kuzu etiyle sevişiyorum!

GIOVANNI: Ya, elbette, iğrenç bir durum!

LUIGI: İğrenç, çünkü işverenler seni bu hale getirdi. Tüm değerlerini çürüttü. Havanı, nehirlerini, denizlerini bozup kirlettiler... Denizler çamur oldu. Sevişmelerinde, insan ilişkilerinde, yediğin gıdalarda çamurlaştı!

GIOVANNI: Eh, hepsi de değil, mesela bu darı çorbası hiç de fena olmadı!

LUIGI: Her şey hızla iğrençleşiyor... bak: Ardı ardına kapanan fabrikalar, artan işsizlik, yardımlaşma sandığı. Gördün mü, Almanya da Volkswagen ve Fiat'ta benzer sorunlar var...* Sindona krizini biliyorsun... Papanın milyarları bile Sindona'nın bankasındaymış!

GIOVANNI: O beyazlar içindeki bostan korkuluğunun, kadınların hamile kalıp kalmaması konusundaki yorumu da can sıktı artık!

LUIGI: Nedir bu Papa'nın hikayesi, hamile kalmak mı istiyor? *(Keyifle güler)*

GIOVANNI: Hayır, kendisi değil... senin karın.

LUIGI: Karımın Papayla ne ilgisi var?

GIOVANNI: Hadi, bilmiyormuş numarası yapma!

LUIGI: Neyi bilmiyorum? Nedir bu Papa meselesi?

GIOVANNI: Sen sarışın bira ve yağsız kuzu etiyle sevişece-

* Batık Banker Michele Sindona, 1986 yılında cezaevinde kahvesine zehir konularak öldürüldü.

ğine, bu duyarlılığı geceleri uykusunda beyaz elbiseli Papa'yı gören karına gösterseydin iyi olurdu. Papa gelip "Hıristiyan âleminin kardeşleri... doğum kontrol hapları Tanrı tarafından lanetlenmiştir... Hıristiyan âleminde doğum kontrolu yapmayın!" deyip duruyormuş...

LUIGI: Doğru ya, Margherita, haplarını almıyordu.

GIOVANNI: Ya, demek sen de biliyorsun? Kim söyledi sana?

LUIGI: Kim söyleyebilir ki? Zaten boşuna alıyordu. Çünkü şimdi hatırlayamadığım bir sorun nedeniyle zaten hiç çocuğu olamayacaktı...

GIOVANNI: Asıl sorun sende, beyninde! Karın sapasağlam, bir sürü bebeği olabilir... hatta şimdi bir tane var.

LUIGI: Bir tane var mı? ... Ne zamandan beri?

GIOVANNI: Şimdi! Şu sıralarda belki de doğmuştur: Beş aylık erken doğum!

LUIGI: Saçmalama: Beş aylık mı? Karnı bile büyümemişti!

GIOVANNI: *(Gülmesini tutar)* Öyle görünüyordu, çünkü gizliyordu... Sonra Antonia sıkı bağlarını çözdü: Lop diye karnı dışarı fırladı! Görsen dokuz aylık gibi... hatta on bir aylık bile denebilir!

LUIGI: Git yaa, benimle kafa buluyorsun!

GIOVANNI: İnanamazsın... Karım onu ambulansla hastaneye götürdü, neredeyse burada doğuracaktı, işte...

LUIGI: Burada mı doğuracaktı?

GIOVANNI: Suları geldi... ben temizledim!

LUIGI: Sularını sen mi temizledin?

GIOVANNI: Şey, sadece "salamura" suyu... birkaç zeytin tanesiyle birlikte... hani az önce yediğin zeytinler var ya...

LUIGI: Kes artık saçmalamayı! Bana bak, ciddi durumlar üzerine de dalga geçilmez ki... Şimdi hangi hastaneye gittiklerini söylemezsen, suratına bir yumruk yersin, bilmiş ol!

GIOVANNI: Heyy, sakin ol! Sana bilmediğimi söyledim...

Yoo, belki de şeye gittiler... neydi adı... Jinekoloji merkezine.

LUIGI: Jinekoloji Merkezi mi?

GIOVANNI: Evet, hani erken doğum nakillerinin yapıldığı merkez... Bir karından alıp, diğerine naklediyorlar!..

LUIGI: Bebekleri bir karından alıp diğerine mi naklediyorlar?!..

GIOVANNI: Evet, aynen öyle... nerede yaşıyorsun sen? Erken doğumlar konusunda çok cahil olduğun anlaşılıyor! Karın jinekologa gidince aynen şöyle oluyor: Bir oksijen çadırı var... dört buçuk, beş aylık hamile kadını içeri alıyorlar... sonra da ikinci anneyi alıyorlar... ikisine de sezeryan yapılıyor... ikinci annenin rahmine bebeği, plasentayı, ne varsa yerleştiriyorlar... ve dört ay sonra *(Bir ara)*: Bir balık!

LUIGI: Kes, senin oksijen çadırın, plasentan, sezeryanından bana ne! Bu Allahın cezası Jinekoloji Merkezi nerede... Bir telefon rehberi bul da adrese bakalım...

GIOVANNI: Telefonum yok ama rehberim var... Şehirde kimler yaşıyor diye merakımdan aldım!

LUIGI: Tamam o halde, rehberi al... aşağıdaki kafe'ye gidelim... orada telefon vardır...

GIOVANNI: Şimdi aklıma geldi. Merkez Niguarda'da.

LUIGI: Niguarda'da mı? Şehrin diğer ucunda yani?

GIOVANNI: Evet, şey... buradan yaklaşık yirmi kilometre tutar.

LUIGI: Niye o kadar uzağa gittiler?

GIOVANNI: Söyledim ya... Tanrı şahidim olsun! Nakil yapılan tek hastane. Birinci kadın içerideyken ikinciyi de içeri alıyorlar... (Bir anda durur, aklına bir fikir gelmiştir) İkinci kadın mı? Karım!? Antonia kesin kabullenir... Birinci kadın da kabullenir... Bizimki tam salaktır! Arka-

daşını doğuma götürdü, kendisi eve hamile dönecek! Acele et, gidelim!

Koşarak çıkarlar.

İki kadın sahneye girer. Karnı hâlâ şiş olan Margherita ağlamaklıdır.

ANTONIA: Haydi Margherita, gayret, gel içeri. *(Seslenir)* Giovanni, Giovanni! Evde yok. İşe mi gitti acaba? Saat kaç? *(Büfenin üzerindeki çalar saate bakar)* Beş buçuk. İşe bak, öyle böyle derken dört saattir dışarlardayız. *(Diğer odaya da bir göz atar)* Evet, resmen gitmiş. Yatağa bile dokunamamış, zavallım.

MARGHERITA: Bütün suç bizde; ne zaman sana uyduysam mutlaka başımıza bir iş geldi.!

ANTONIA: Kes mızmızlanmayı... Başımın derdi, sen tam bir baş belası oldun! Bu kadar uğraştık en sonunda ne oldu? Her şey yağ gibi gitmedi mi? Ambulanstakiler ne kadar nazikti, öyle değil mi? Onlara: "Dikkat edin, bu genç hanım hamile değil, sadece içi çalıntı yiyecek poşeti dolu..." denmesi yetti. Sana gerçekten yardımcı oldular. Bizim için eğlence bile düzenlediler! : "Ah, ah, aferin size! Çok iyi yaptınız! Elbette, o süpermarket hırsızlarına gününü göstermek gerekliydi! "Telaşlı olan sendin... gereği yok ki... insanlara güvenmelisin! Ben de daima herkese güvenirim! *(Buzdolabına bakar)* Margarin nerede? Margarini kim yürüttü, dolaptan? Hah, burada; şimdi sana bir çorba pişireyim. A, pirinçte gerekli... pirinç paketini versene. *(Margherita paltosunun altında sakladığı bir pirinç paketini çıkarır. Antonia ocağın yanına gider. Tencereyi görür)* Bu da ne? Darı mı? Bu gerizekâlı Giovanni darıyla tavşan kafasından çorba pişirmiş, gerçekten! Sana söylüyorum! Ona bu konuda hiçbir şey uydurmaya gelmiyor! Hemen denemeye kalkıyor, ya yiyor, ya

maya gelmiyor! Hemen denemeye kalkıyor, ya yiyor, ya içiyor! Sonra da benim pişirdiklerimden yakınır! Ama bundan sonra ben yapacağını bilirim: Ona bol salçalı tavşan kafası pişireceğim... içine de darı dolduracağım!

MARGHERITA: Sırf benim için çorba pişireceksen, o kadar aç değilim... midemde bir tıkanma oldu...

ANTONIA: Eh, mideni tekrar açabilirsin! Kendine bu kadar baskı yaparsan sonunda ne olur? *(Margherita karnındaki bazı paketleri çıkarır)* Ne yapıyorsun?

MARGHERITA: Paketleri çıkarıyorum... Ne yani, hayatımın sonuna kadar onlarla mı dolaşacağım?

ANTONIA: Evimde çalıntı mal istemiyorum! Anlaştık mı? Yatağın altındakileri de alırsan... çok sevinirim... Senin yüzünden cezaevlerinde çürümek istemem. *(Yastık kılıflarını alır uzun bağcıklarla iğneler ve boynuna asar)* Dur ben de hamile gibi içimi doldurayım.

MARGHERITA: Nereye götüreceğiz?

ANTONIA: Hemen şurada, demiryolunun arkasında... kayınpederimin büyük bir kileri var, on metre kadar genişliğinde... Burası tam saklama yeri...

MARGHERİTA: Hayır, yetti artık, dayanamayacağım... Senin saçma sapan fikirlerinden bıktım... Afedersin ama, ben hepsini buraya bırakıyorum: Tek bir makarna bile istemiyorum.

ANTONIA: Tamam, nasıl istersen... sen budalanın birisin!

MARGHERITA: Ya demek budalayım, öyle mi? O halde sen de çok akıllı ve kurnazsın... Kocam beni gördüğünde karnımın olmadığını farkedince ne diyebilirim... bebeğim de yok...

ANTONIA: Ohoo, bunları önceden düşünmüştüm: Ona yalancı hamilelik geçirdiğini söyleriz.

MARGHERİTA: Yalancı hamilelik mi?

ANTONIA: Hamile olduğunu sananların başına sık sık gelir... Karnı büyür, büyür... sonra doğuma gittiklerinde dışarı sadece hava çıkar. Sadece hava! Yani her şey görüntüde!

MARGHERITA: Hadi, sadece hava mı? Ben bu hamile isterisine nasıl tutuldum peki?

ANTONIA: Papa'nın yüzünden. Devamlı rüyana girip "Çocuk doğur, çocuk doğur" diye başının etini yedi, sen de ona itaat ettin: Bir çocuk yaptın, ama yalandan. Sadece çocuğun hayalini taşıdın!

MARGHERITA: Ah, aferin, Papa'da bu işin içine karıştı!

ANTONIA: Eh, bir defacık olabilir değil mi? O bizi kaç defa işlerine bulaştırdı! *(Bu sırada Margherita paketlerinden kurtulur. Antonia ise, tam tersi paketleri mantosunun içine tıkıştırır)* İşte oldu. Bana bak, sen ocaktaki suya bakıver, ben on dakika da dönerim...

MARGHERITA: Böyle hamile anne ayaklarıyla kafa ütüleyeceğine, koca bir çantanın içine hepsini doldurup bu işi bir seferde halledemez misin?

ANTONIA: Senin gibi aptal mıyım, hemen yakalanayım. Aşağı bak, orada sokağın başında... gel şuraya, gördün mü? Bir polis aracı. Bu saatte orada gezintiye çıktıklarını mı sanıyorsun? Orada bekleyip, senin gibi kuşların büyük çantalara gizledikleri paketleri bir yerlere taşımalarını bekliyorlar... kuşlar uçtuklarını sanırken, hemen hooop, havada yakalayacaklar! *(Ocağın yanına döner)* Ay, dikkat et, gaz kesilirse, burada Giovanni'nin kaynak makinası var. Bak, böyle yakacaksın... işte yandı...

MARGHERITA: Çok yanınca kızmaz mı?

ANTONIA: Yoo, demir değil ki... Bunun adı antimon, iki bin dereceye kadar ısınıyor ama demir gibi kızmıyor... ocağı yakmaya da yarıyor!

MARGHERITA: *(Pencereden göz atar)* Bak, bak... üçüncü

ANTONIA: Bütün fikirlerimizi çalarlar zaten... Bak gör, az sonra buradan hamile köpekler, hamile erkekler geçmeye başlayacak... üzerlerinde mantolarıyla... işte onları gördüm bile... hepsi şişmiş! Hamile kadınlar, şiş göbek erkekler... polis bizim için ne düşünür!

MARGHERITA: Dinle, yeniden düşündüm, seninle geleceğim. *(Poşetleri tekrar karnına yerleştirmeye başlar).*

ANTONIO: Hey, ne oluyor sana?... cesaretlendin... memnun oldum. Tekrar kafanı toparlayabileceğini biliyordum... Senin gibi ödlekler bile bir an gelir, ayılır. *(Şevkatle)* Kımılda salakçığım! *(Göbeğini okşar)* Bu göbeğin ben de öyle duygular uyandırdı ki, aklıma hep bebeğim geliyor.

MARGHERITA: Bebeğin mi? *(Dalga geçerek güler)*

ANTONIA: Ne gülüyorsun? ... Evet, bebeğim! .. Şimdi yirmi beş yaşlarındadır... Bir asır geçmiş gibi, ama benim için o hep bebek kaldı. Tamam mısın?

MARGHERITA: Evet.

ANTONIA: Gidelim. Bugün anneler günü!

Sahne değişir. Perde kapanır. Oyun perde önünde sürer. Sahneye giren iki işçi sokaktaymış gibi yürür. Luigi elindeki şapkayı başına geçirir, Giovanni de aynısını yapar.

LUIGI: İşte, yağmurda başladı. Ha, aklıma gelmişken, acaba neden "Yağmur yağdı, hükümet çaldı! " denir?

GIOVANNI: "Güneş açtı, hükümet şaştı kaldı! " diyebilmek için...

LUIGI: Git işine yahu, sen hâlâ espri yapıp, gülebiliyor musun?

GIOVANNI: Ben değil de, bacaklarım gülmekten çatlayacak! Ayakkabılarım çatlayan ayaklarıma daha fazla dayanamayacak: "Bir otobüsten, diğerine... koş, koş yoksa

kaçıracağız..! Zamlı bilet ücretlerini ödemek istemeyen yolcular nasıl ortalığı birbirine kattılar... ezilenler... itilip kakılanlar... Bu hastane hastane dolaşma fikrin çok hoştu doğrusu. Telefonda karının o hastanelerde olmadığını öğrendiğin halde ne diye bu yolları teptik ki!?

LUIGI: Hastanelerdeki karışıklığı, yönetim bozukluğunu gördükten sonra onlara kim inanır?

GIOVANNI: Eh, ne olursa olsun, artık yeter! şimdi istasyondan trene binip, işime gitmeliyim... zaten bir saat gecikmemi ücretten hemen keserler. *(Seyircilerin tarafında, sağa doğru bakar)* Bak! Şuraya! Ne olmuş? Allah cezasını versin, yine bir felaket!

LUIGI: *(Giovanni'ye yaklaşır)* Bir kamyon, yo, iki... hem de büyük dingilli... nasıl devrilip ters dönmüşler!

GIOVANNI: Mecburen, bu ıslak, kaygan zeminde frenler tutmamıştır... hoop tepetakla!

Daha önceden tanıdığımız Mali Polis şefi sahneye girer.

M. POLİS ŞEFİ: Geri çekilin, geri çekilin! Açılın... tehlikelidir... muhtemelen patlayıcı taşıyorlardı... her an patlayabilir!

GIOVANNI: Selamlar memur bey... hep böyle ilginç anlarda rastlaşıyoruz, hı?

M. POLİS ŞEFİ: Yaa! Oo, siz... selam! Hayatın bize sunduğu güzellikleri görüyor musunuz? *(Salonun arkalarına doğru seslenir)* Heey, sen, aşağıdaki! Bu gerizekâlılar ne yapmaya çalışıyor? Geri çekilin be kardeşim... siz de... *(Sol tarafa döner)* bu taraftan... açılın... çekilin oradan... işinize gitsenize kardeşim siz! Yeterince iş kazalarınız yok mu sizin? Onlar yetmezmiş gibi gelip buradada mı kaza bela aranıyorsunuz?

GIOVANNI: Biz mazoşistiz!

LUIGI: Sussana, onu tanımıyorsun ki, kim o?

GIOVANNI: Tabi ki tanıyorum, bir arkadaş... o en hızlı Mao'-culardan biri... Kanunca teşkilata sızanlardan.

LUIGI: Polise mi sızmış?

GIOVANNI: Evet, öyle. Hey, memur bey... kamyonun üstünde "sodyum" yazıyor, bu patlayıcı bir madde değil ki.

M. POLİS ŞEFİ: Biliyorum, ama bu kamyonun dışında yazan;içinde ne olduğunu görmek lazım.

GIOVANNI: Ah, siz her şeyi kötüye yoruyorsunuz, memurum! Bunlar iki büyük dingilli... yurt dışına mal taşıyorlar... dışarı giden mallar... nasıl didik didik aranır, bilinir... Hele içinde başka şey taşıyıp, dışarı başka isim yazanın vay haline... Göreceksiniz patlamayacak!

M. POLİS ŞEFİ: Evet, evet kamyon da patlama olmayacak ama az sonra benim sabrım patlayacak! Bir olaydan, diğerine... sabah beri ayaktayım!

GIOVANNI: Hah, sanki biz değiliz... oraya koş, buraya koş, çabuk ol, kımılda, başüstüne!

M. POLİS ŞEFİ: İşte, aferin size, bizim teşkilata girmeye hazırsınız... Niye benim görevimi siz üstlenmiyorsunuz?

GIOVANNI: Şey, ben sizin yerinizde olsam, işe önce uçuruma dağılmış paketleri toplatmayla başlardım. Eğer sodyumsa, akan suyla karışırsa bir süre sonra kaynamaya başlar ve çok ağır bir duman yayılır... ve felaket olur! Bunun yakıcı olduğunu biliyor musunuz, yani insan yanar!

M. POLİS ŞEFİ: Bravo, haklısınız, verin elinizi sıkayım... İyi niyetli ve azimkar insanları daima sevdim! Haydi, işe koyulalım!

GIOVANNI: Ya bütün bu fikirlerimle birlikte bir kazaya kurban gidersem?

LUIGI: Senin uğradığın en büyük kaza çok fikirli olduğunu

sanmandır... ahmakça kuruntuların!

M. POLİS ŞEFİ: *(Salona döner)* haydi, sizde: Bize yardımcı olun! Şu dağılan kolileri kurtaralım! Kamyoncu vatandaşlara bir yardımınız olsun! Felaketlerde dayanışma şarttır.

Koliler elden ele geçirilir; sahneye tırmanan iki üç oyuncu, iki işçinin yanına geçer; diğerleri, sanki daha aşağılarda çalışmaktadır.

GIOVANNI: Gördünüz mü, ne kadar kötümserdiniz... bakın: Herkes bize yardıma geliyor. İşlerine geçikmeyi bile göze alıyorlar... Hatta ücretlerinden kesintiyi bile.

M. POLİS ŞEFİ: Ben asla halkımızın cömert olmadığını söylemedim!

GIOVANNI: Hayır, siz ortamı düzeltmekten söz ettiniz, her yerde talanın, soygunun arttığından... kimseye güvenmemek gerektiğinden söz ettiniz... Siz önceki işverenimi anımsatıyorsunuz: Yaşlı ve kimselere güvenmeyen biriydi... müthiş bir bekçi köpeği vardı... o kendisinden daha yaşlı ve yarım sağır. Hiçbir şeye güven duymadığından, köpeğine akustik bir cihaz yaptırdı.

M. POLİS ŞEFİ: Bir köpek için akustik cihaz mı?

GIOVANNI: Evet, çok güçlü, pille çalışan bir işitme cihazı. Baldırının arasına yerleştirdi. Yalnız köpek işemek için ayağını kaldırdığında... cihaz ve piller de ıslanmış oldu, kısa devre yaptı, köpek çarpılıp öldü!

M. POLİS ŞEFİ: Eh, ben ayağını kaldırmamaya gayret ederim! Neyse, siz benden önce buradaydınız, kamyoncular hakkında bildiğiniz birşey var mı?

LUIGI: Doğru ya! Lanet olsun! ... Kamyoncular içerde kaldı. Şimdiye pestilleri çıkmış mıdır dersiniz?

M. POLİS ŞEFİ: Hayır, ezilmediler, onları kurtardık.
GIOVANNI: Neyse ki!
M. POLİS ŞEFİ: Yıldırım gibi kaçarlarken onları kurtardık!
GIOVANNI: Neden kaçıyorlardı?
M. POLİS ŞEFİ: Bu bütün iyi niyet ve azmimizle kurtarmaya çalıştığımız sodyum falan değil şekermiş!
GIOVANNI: Şeker mi? İçinde şeker mi varmış?
LUIGI: *(Bir koliyi açar ve içindekini tadar)* Evet, sahiden şeker! .
M. POLİS ŞEFİ: Bunlar şeker, diğerleri sert buğday unu, aşağıdan çıkardıkları son grupta da pirinç var!
GIOVANNI: Vay soysuzlar, nereye götürüyorlarmış?
M. POLİS ŞEFİ: İlk yükleme İsviçreye, diğeri Almanya ya. Siz kamyonun dışına farklı bir şey yazamayacaklarını söylemiştiniz... hatta didik didik arandıklarını bildiklerine göre" falan demiştiniz...
GIOVANNI: Sahi, arama nasıl yapılıyor? Yoksa kontrolden geçmiyorlar mı?
M. POLİS ŞEFİ: Hareket noktasında bir kontrol var, o kadar. Evraklara bir mühür, sonra yallah! Onları bir daha kimse durdurmuyor!
LUIGI: Ya, ta ki seyir halinde giderken devrilene kadar.
GIOVANNI: Ee, kötü niyetlilere Tanrı sopasını böyle gösterir... Bu olayda biraz abarmıştı. Eski bakan Fanfani'yi hatırla! Banker Sindona ile birlik oldu... Sindona'yı kurtarmaya çalıştı... Banka batmıştı... Ama, bakan sayesinde mafyatik banker kaçtı, çünkü İtalyan yargıçlarının ne kadar ciddi olduğunu biliyordu... Çok ağır bir para cezası ödeyecekti... Amerika'ya gitti, orada da daha önce banka batırmıştı zaten... Batık bankaların adamıydı... Amerika'ya ayak bastığı anda onu cezaevine tıktılar... Banker birkaç milyon dolar kefaletle serbest kaldı. Son-

ra kendini kaçırttı... hiçbir şey bilmediği izlenimi vermek istiyordu... Bir uyuşturucu yapıldı... ve sonra... bam... kendini, bacağından vurdu... *(Güler)* Ha, ha... bir ay sonra Sicilya'da yakalandı... yirmi beş yıl verdiler... İçeride ona çok iyi baktılar: Tek kişilik oda, her türlü hizmet, televizyon, mükemmel yiyecekler, üstüne kahvesi..., Şekersiz kahve, yalnız içinde zehriyle... Lüks hücresinde kahvesini içerken kaskatı kesildi!.. Topal ayağıyla... Bu Tanrıdan korkulur. Polonyalı olmalı! İyi de sermayedarlara hiç dokunmuyor. Bu orospu çocukları mallarını marketlerden kaldırıp: "Kalmadı" diyor, sonra da birdenbire burada ortaya çıkıyor... nereye gidiyor bu mallar. Bizim sırtımızdan kazandıkları paraları İsviçre bankalarına gönderdikleri yetmezmiş gibi şimdi de yiyeceklerimize göz dikti, bu çeteler!

M. POLİS ŞEFİ: İşte, bravo: İç döküp, öfke kusuluyor! Öfke en tehlikeli silahtır.

GIOVANNI: Bu durumda siz dalga geçmekten başka, yasal anlamda ne yapıyorsunuz?

M. POLİS ŞEFİ: El koyuyorum! Duruma ve tüm mallara el koyuyorum. Yardımlarınıza teşekkür ederim, sayenizde kaçak malları ele geçirdik. Bunu haber olarak bildireceğiz. Bu akşam televizyonlarda Mali Polisin başarılı operasyonu olarak verilecek. Böylece televizyonda önceden haber yapıldığı için, bu karaborsacılığın sorumluları yurt dışına rahatça kaçabilecek. Savcı, suçlulara; mahkemeye gelmedikleri için dört ay ceza verecek. Mahkeme Yüksek Kurulu ise, pratik bir uygulamayla bunu arşivleyecek. Her şey yoluna girecek yani.

GIOVANNI: Her şey yoluna girecek, ha! Ya mallar?

M. POLİS ŞEFİ: Onlar büyük para cezaları karşılığında yine yasal sahiplerine iade edilecek.

GIOVANNI: Hayır, inanamıyorum... bu çok rezil!

M. POLİS ŞEFİ: Evet, ben de inanamıyorum!

GIOVANNI: İşte, görüyor musunuz?

M. POLİS ŞEFİ: Bana inanmayı yasakladılar, taşıdığım rütbem ve üniformam bunu gerektiriyor! Ama sizin durumunuz farklı... Siz inanabilirsiniz, çünkü...

GIOVANNI: Çünkü ben enayinin tekiyim... anlıyorum!

M. POLİS ŞEFİ: Siz kabullendikten sonra! *(Sahne ortasında sağa birkaç adım ilerler)* Heyy, nereye gidiyor bunlar? Allahın cezaları, kolileri çalıyorlar! İçinde şeker ve un olanlarını açmışlar *(Gülmeye başlar)* Ha, ha, ha...

GIOVANNI: Bağışlayın, ama "gözcülük" de görevleriniz arasında mı? İki misli mesai, hı? Hemen kıpırdamazsanız, bunlar az sonra kamyonu götürürler.

LUIGI: Sana ne yahu, şimdi de casusluğa mı başladın? Sen gerçekten enayisin, oğlum!

GIOVANNI: Yok ya, sen değilsin sanki!

M. POLİS ŞEFİ: Bak, bak fikirler uçuşuyor! Hem birkaç koli sodyum için telaşlanmaya değmez.

GIOVANNI: Ne sodyum'u, içinde ne olduğunu iyi biliyorsunuz...

M. POLİS ŞEFİ: Ben hiçbir şey bilmiyorum... kamyonun üstündeki yazıyı dikkate alırım: "Sodyum". Doğruluğunu incelememi sakın beklemeyin... Bu kontrolu birkaç saat sonra buraya gelecek olan benim sorumlu üssüm yapacaktır. Kurallar böyle! Ben sadece beklerim! Hatta kurallara göre bir trafik kazası olduğunda yolu trafiğe açma görevi başkomiserindir... hiçbir şey belirsiz değildir... yerimi, trafiği açacak olan komisere bırakırken, size de bu her şeyi belirlenmiş durumu emanet ediyor ve ayrılıyorum!

GIOVANNI: Nereye gidiyorsunuz? Bu düpedüz görevi ihmal!

LUIGI: Onun değil, ama bizim ihmalciliğimiz söz konusu! Hatta aptallığımız: Bu soysuz karaborsacıların mallarını kurtarmak için hamallık yapıyoruz! Sana birşey diyeyim mi? Ben, ufaktan ufaktan şu kolilerin içindeki paketlerden alıp, eve götüreceğim!

GIOVANNI: Delirdin mi? Kendini bu sersem aylaklarla bir mi tutuyorsun? Bunlar grevdekiler, sana söylüyorum, hepsi, aylaklar ordusu!

LUIGI: Grevdekiler mi? "Uzman çavuş" konuştu! Grevdekiler ne demek? Grev yapanlar demek. Sen grev yapmıyor musun?

GIOVANNI: Grev yapıyorum, ama bana ait olmayan malları da çalmıyorum!

LUIGI: Ya, sana ait değil mi? Bu malları kim üretiyor? Kim ekiyor? Kim taşıyor? Kim çalışıyor? Biz değil miyiz? Sadece ve daima biz değil miyiz? Çalıp çırpmakta hür müteşebbise kalmıyor mu?

GIOVANNI: Al işte, madem hırsızlar ülkesindeyiz, o halde biz de çalalım: "Yihuuu! En çok götüren en kurnazdır! Götürmeyen hıyarın tekidir!" O halde sana bir şey söyleyeyim: Hırsız ve kurnaz olacağıma, hıyar olarak anılmaktan gurur duyarım!

LUIGI: Biliyorum, Bunun adı da: Hıyarın gururudur!

GIOVANNI: Dediğin gibi: Neden tıpkı hırsızlıktan başka çözümü olmayan umutsuzlar, işsizler gibi konuşuyorsun? Birimiz hepimiz., hepimiz birimiz için! O halde benim yorgun devrimcim, bunların hepsi sadece kuru gürültü, yaygara... İşverenler de buraya vardırmak istiyorlar. Daha sonra garibanlar "yaşamsal zorunluluk" nedeniyle generalleri göreve çağıracaklar!

LUIGI: Hayır, generaller ve faşizm sadece biz işçiler kıçımızı yere yapıştırıp oturduğumuzda gelir! Bize ait olanları

istemek için davrandığımızda gelmez!

GIOVANNI: İşte bu nedenle sendikacılarla mücadele halindeler! *(Luigi'nin tepkisini farkeder)* Ah, ne dedim ben? "Sendikacılar mı?!" İyi de sendikacılar uyuyor, birşey yaptıkları yok. İşçi sınıfının bu ayak bağına ihtiyacı yok, tabandan yönetimle iktidar tek başına elde edilebilir.

LUIGI: Gerçekten, nasıl kıvırttılar!

GIOVANNI: *(İronik)* Ah, tabii: Onlar Madonna'nın sendikacıları!

LUIGI: Sendikalara inanıyorum, ama kendimiz yönetimdeyken... Onların mücadelemizi yer altına gömdüğü, emeğimizi ucuza sattığı, hükümetin siyasi dengeleriyle tehlikeye düşülen bir sendika istemiyorum! Partiler, parti yönetimleri, Unita Gazetesi* bize bir baskı oluşturuyor. Bununla birlikte sosyal barış ve yönetim mantığını koruyorlar.

GIOVANNI: *(Morali bozulur)* Yok canım...

Sahneye bıyıklı onbaşı girer.

ONBAŞI: Ne oluyor burada?

LUIGI: Ne olacak; hamallık yapıp, vatan kurtarıyoruz!

ONBAŞI: Ne vatan kurtarması: Burada talan yapılıyor, talan!

GIOVANNI: Aman, kimi görüyorum yeniden! Sayın bıyıklı onbaşı! Trafik keşmekeşinden sorumlu polise ne kadar benziyor...

Kolileri taşımaya yardım eden iki işçi çuvalları kaçırırken yakalanır.

ONBAŞI: *(Silahı doğrultur)* Hey, siz ikiniz: Orada kalın, eli-

* IKP yayın organı

nizdekileri yere bırakın! Çuvalları yere bırakın yoksa vururum! Alçaklar, melun herifler, böyle sıvışmak olur mu? *(Silahıyla hızla Giovanni ve Luigi'ye dönerek)* Ya siz, bu kolilere, çuvallara dokunma iznini size kim verdi?

LUIGI: İşte şimdi kurşunu yedik!

GIOVANNI: Agnelli'nin talimatı... onbaşı, dikkatli olun... elinizde silahla ayağınız falan takılmasın... sizler silah elinizde ne zaman ayağınız takılsa birilerini vurursunuz. Bize de rahatça ayağınız takılacak gibi!

ONBAŞI: Dalga geçmeyin! Daha önce de uyarmıştım!

GIOVANNI: Anlaştık, ama biz sadece yardım ediyorduk... yoksa ne var ne yok, hepsi bozulur.

ONBAŞI: Yardıma ihtiyacımız yok... haydi, dağılın!

GIOVANNI: Hay hay, ama bize bunu yapmamızı aşağıdaki polis memuru söyledi.

ONBAŞI: Hangi polis?

GIOVANNI: Şurada, kargaşayı kendi yöntemleriyle çözmeye uğraşan polis.

ONBAŞI: Eh, o halde devam edin... Yo, hayır, durun... Gidip aşağıyı bir kontrol edeyim. Hey, şef! *(Çıkar).*

LUIGI: Emir! Emre itaatsizlik! Gördün mü, şimdiden birliğe toplanmış gibi olduk!

GIOVANNI: Evet, biraz kalleşçe gibi... Oysa özünde iyi bir insana benziyor. Karını ve bebeği ambulansa koyup götüren de aynı insan, hatta zeytinleri ve diğer şeyleri! Bak, o tek bir zeytin yemedi!

LUIGI: Bırak şimdi... sana birşey diyordum.

GIOVANNI: Ne diyordun?

LUIGI: Sendikal açıdan bu olaya bakacak olursak, iş yaşamında bir devinim ve fedakarlık dönemi başlıyor. Yarından itibaren hepimiz yardım sandığına başvurabiliriz!

GIOVANNI: Bunu sana kim söyledi?

LUIGI: Dün trende öğrendim: Yirmi altı saat mesai yapan altı bin kişiyi çıkarıyorlar... sonra da, birkaç ay sonra yani, fabrikayı kapatıyorlar!

GIOVANNI: Fabrikayı mı kapatıyorlar? Neden kapatmak zorundalar? Krizde değiliz ki. Aksine, iki yıllık siparişler tamam!

LUIGI: Siparişler umurlarında mı! Ellerindekileri şimdi Arjantin'e ihraç etseler, iki misli kazanırlar... ya da Brezilya daha çok kazandırır...

GIOVANNI: İşçilerden kurtulmak mı istiyorlar acaba?

LUIGI: Yalnızca o mu? Ücretler dondurıldu, doğru düzgün bir grev yok, faşist bir hükümet var ve sana sosyal barışı garanti ediyor... ne düşünülür?

GIOVANNI: *(Çuvallardan alır)* Yardım et de, şunu sırtıma alayım, haydi, gidelim buradan... ne kadar alabilirsen al... kımılda biraz!

LUIGI: Demokratik yasalara saygılı bir hıyar olmak gurur verici!?

GIOVANI: Hıyarların da uyanacağı gün geliyor! Haydi, gidelim!

Sol taraftaki perdenin yanından yükleriyle çıkarlar. Onbaşı sahne dışından seslenir.

ONBAŞI: Hey, siz ikiniz... nereye gidiyorsunuz? Durdurun şunları... Durun yoksa ateş ederim! Ediyorum!

GIOVANNI: *(Bir an için sahneye döner)* Evet, edersin... de, götümü vurursun, sen! *(Çıkar)*

ONBAŞI: *(Sahneye gelir, allak bullaktır)* Orospu çocukları! Yardım ediyormuş ayaklarıyla... "malları taşıyalım... yardım edelim!" Yalandan kim ölmüş! *(Koşarak dışarı çıkar) Sahne değişim için kararır. Perde yine kapalıdır. Sade-*

ce bir ışık değişimi olur. Yolun diğer tarafı aydınlanır. Sol tarafta iki işçi kolileri, çuvalları taşımayı sürdürür.

GIOVANNI: Haydi, gayret, yüz metre sonra geldik. Dur, dur... bir polis aracı var... tam bizim kapının önünde...

LUIGI: Baksana, şu karşıya geçen kadınlar bizimkiler olmasın?

GIOVANNI: Hayır, onlar olamaz.

LUIGI: Nasıl olamaz, bak, senin eve giriyorlar. Birisi hamile.

GIOVANNI: Hayır, iyi bak... bunların ikisi de hamile.

LUIGI: Aa, evet, o halde onlar değil.

GIOVANNI: *(Arkadaşının arkasındakileri işaret eder)* Allah kahretsin, Sıkıştırıldık. Arkana baksana... ileri de!

LUIGI: Ne var?

GIOVANNI: Görmüyor musun? Onbaşı arkamızdan izlemiş! Bu orospu çocuğu demiştim sana! Herkes malları götürdü, herif sadece bizim peşimize takıldı! Bu kadar az mal yürüttük ya, ondan işte!

LUIGI: Mecburen, herif senin nerede oturduğunu da biliyor... Seni bulmaya doğrudan evine gelecektir!

GIOVANNI: Biz de, onu kandırıp senin eve gidelim!

LUIGI: Doğru, çabuk ol, Arayı açalım. *(Perdenin ortasından içeri girerler).*

Onbaşı sahneyi baştan başa dolaşır ve soldan çıkar.

ONBAŞI: Kaçın, kaçın... Nasılsa evini biliyorum! Sokağını biliyorum!... Okumam yazmam var, benim!

Sahne kararırken perde açılır, Giovanni ve Antonia'nın evi görülür. Antonia ve Margherita yorgun argın, şiş göbekleriyle eve girmektedir.

ANTOINA: Ölmek istiyorum... ölmek...

MARGHERITA: Yükle, boşalt... kamyona döndük, yahu!

ANTONIA: *(Çekyatın ucuna çöker)* Ölmek istiyorum... Aman Allahım, ne göbek! Off, hamilelik yorgunluğu çöktü üstüme! Sen de sürekli mızmızlandın... Senin gibi "sulu zırtlak" görmedim ömrümde! Lanet şey... Neyse ki benimle evli değilsin! Allahım! Ne gıllıgışlı, ne ukala kadın!

MARGHERITA: *(Mantosunun önünü açıp, içinden marul ve lahana yapraklarını ayıklar)* Bak, şuraya bak ne çok marul var! Bir yıl marul yiyebiliriz!

ANTONIA: Konuş... konuş... Bu halde tıkıştıracak başka yer de kalmadı. Kapıda polis beklerken göbekle çıkıp, göbeksiz girmekte olmadı... Sen uyuklarken, sonunda polislerde marul yaprağı yemeğe başlayacak! Kayınpederin kilerinde saklayacak tek marul yaprağı kalmayacak! *(Telaşla bağırır)* Çorba! *(Acele ocağın yanına koşar)* Çorbayı unuttum... dibine yanmıştır! Hey Allah, öyle de açım ki... *(Tencerenin kapağını açar)* Neyse, kaynamamış bile... Niye kaynamamış, peki? Yaklaşık dört saat oldu!? Gaz! Soysuzlar gazı kestiler yine! Hayvanlar, aşağılık herifler, katiller, caniler, hırsızlar... Gaz faturasını ödemedim ondan... demek elektriği de kesecekler...

MARGHERITA: Gazı mı kesmişler?

ANTONIA: Evet! Dün kontrole geldiler ya... *(Yılgındır. Kapının çaldığını işitir)* Kim o?

SES: *(Dışarıdan)* Dostlar.

ANTONIA: Hangi dostlar?

SES: *(Dışarıdan)* Kocanızın iş yerinden arkadaşıyım. Size birşey söylemem için yolladı beni.

ANTONIA: Hey güzel Allahım! Ne olmuş olabilir? *(Kapıyı açmaya gider).*

MARGHERITA: Bekle bir dakika, marulları tekrar saklayayım. *(dediğini yapar).*

ANTONIA: Geliyorum, az bekleyin... soyunmuştum da... *(Kapıyı açınca onbaşıyı görür)* Yine mi siz!? Ne şakası bu?

ONBAŞI: Yerinizde kalın, neredesiniz! Haa, bu sefer sizi enseledim! İşte burada, şimdi de ikisi birden hamile, hı! Bu göbekler nasıl da büyüyor böyle? Bunda bir numara olduğunu hemen anlamıştım zaten!

ANTONIA: Siz delirmişsiniz! Ne numarasından söz ediyorsunuz?

MARGHERITA: *(Kendini yıkılmış halde yatağa bırakır).* İşte, şimdi olanlar oldu, biliyordum, biliyordum!

ONBAŞI: *(Margherita'ya)* Memnuniyetle görüyorum ki, yavrunuzu düşürmemişsiniz. Bu arada, siz hanımefendi... Kutlarım! Beş saat içinde birleşip, anne olmuş, bebeği dokuz aylığa kadar büyütmüşsünüz... Bu ne sürat!

ANTONIA: Bakın, onbaşı bey, siz büyük bir yanılgıya düşüyorsunuz...

ONBAŞI: Hayır, yanılgıya başta düştüm... Doğum sancıları ve erken doğum sahneleri sırasında yanıldım! Ama artık yeter! Çıkarın çalıntıları ortaya!

ANTONIA: Ne çalıntısından söz ediyorsunuz? Çıldırdınız mı?

ONBAŞI: Kurnazlık yapmayın, artık sökmez! Oyun çok açık: Kocalar soygun yapmaya dışarı gidiyor, sonra çuvalları karılarına verip tüyüyorlar! Bütün gün hamile kadınlara rastladım! Bu mahallede bütün kadınların aynı anda şey edip, hamile kalmasına imkan var mı canım! Halk kesimindeki kadınların doğurganlıkları herkesçe bilinir... ama burada biraz ileri gitmiş! Gelişkin kadınlar, genç kızlar, küçük kızlar, hatta sekseninde bir nine bile karnı burnunda geçti önümden bugün: Bir karnı vardı, ikiz gibi!

ANTONIA: Biliyorum, ama sandığınız gibi değil... bayram nedeniyle... azize Patrona bayramı...

ONBAŞI: Bu azize Patrona hikâyesi nereden çıktı?

ANTONIA: Onu tanımıyor musunuz? Ne azize! Azizlerin azizesi! Mükemmel bir kadın... çocukları olmasını çok istemiş... Evet, işte zavallı azize, bu düşünceden kurtulamamış... hamile kalmak istemiş... şey ediyormuş, şey ediyormuş! Başaramıyormuş... taa ki, bir an gelmiş... Yeri göğü yaratan rabbim ona acımış ve: Hoop! Hamile kalmış!... Altmış yaşında! Bir mucize!

ONBAŞI: Altmış yaşında mı?

ANTONIA: Evet, düşünün, kocası da sekseninden fazlaymış!

ONBAŞI: Yani!

ANTONIA: İman gücü! Dediklerine göre kocası hemen ölüvermiş. Bu mucize anısına her yıl aynı günlerde bizim varoş kadınları üç gün süresince hamile gibi gezerler.

ONBAŞI: Ah, ne güzel bir gelenek! Aferin, demek bunun için süpermarketleri yağmaladınız... sadece geleneğinizi sürdürmek için, karnınıza birşeyler mi doldurmak istediniz? Bak sen, halkın sofuluğu neler yaptırıyor... Haydi, bu soytarılığa son verelim artık! İçinizdekileri çıkarıp göstermezseniz, sabrım taşacak, ona göre!

ANTONIA: Sabrınız taşınca ne yaparsınız? Elbiselerimizi mi yırtarsınız? Eğer parmak ucunuzla dokunur, içimizi görmekte ısrarcı davranırsanız, başınıza büyük bir felaket gelir, sizi uyarıyorum!

ONBAŞI: Beni güldürmeyin, ne felaketi?

ANTONIA: Aynı şey azize Eulalia'nın inançsız kocasına oldu! Bu ihtiyar inançsız biriydi: "Azize Eulalia, hemen yanıma gel, seninle konuşacaklarım var. Çıkar elbiseni, karnında ne olduğunu göster. Seni uyarıyorum, eğer gerçekten

hamileysen, seni parçalarım, çünkü bu durumda bebek benden değil, başkasındandır!" dedi. Sonra mucizeye göre, azize Eulalia elbisesini çıkardı: Göbeğinin içinde güller açmıştı... bir gül demeti ortaya çıkardı!

ONBAŞI: Ah, dinle, dinle, ne hoş mucize bu!

ANTONIA: Evet, ama öykü bitmedi... İhtiyarın gözleri kararadı: "Görmüyorum, göremiyorum! Kör oldum! Tanrı beni cezalandırdı!" dedi. Azize Eulalia da: "Şimdi inanıyor musun, inanmıyor musun?" diye sorduğunda, ihtiyar: "Evet, inanıyorum" diye yanıtladı. Ve üçüncü mucize: Güllerin arasından on aylık bir bebek ortaya çıktı. Konuşuyordu, şöyle dedi: "Baba, babacığım, Yüce rabbim seni bağışladı, şimdi huzur içinde ölebilirsin!" Başına minik parmağıyla dokununca ihtiyar oracıkta öldü!

ONBAŞI: Şimdi bu masalları bırakın da bana gülleri gösterin... şeyi diyecektim... neyse çabuk olun, zaten çok zaman kaybettim, ehh biraz da sinirliyim!

ANTONIA: Yani siz mucizelere inanmıyorsunuz, öyle mi?

ONBAŞI: Hayır.

ANTONIA: Felaketlerden korkmuyor musunuz?

ONBAŞI: Hayır, dedim ya!!

ANTONIA: İyi, nasıl isterseniz! Sonra uyarmadın demeyin ama. *(Margherita'ya)* Haydi, kalk ayağı, birlikte açalım:

Göbeklerin azizesi Eulalia 'adına
mucizelere inanmayanların başına
dolanır bir felaket, kulak ver buna
kahinlere inanmayanların başına
dolanır bir felaket, kulak ver buna
zifiri karanlık olur dünya
Azize Eulalia, Azize Pia
yağdır cezanı o'na, buna, şuna!

İki kadın mantolarını açar.

ONBAŞI: Bunlar da ne?

ANTONIA: Neler? *(Hayret içinde bağırır)* Aaaa, baksana!? Marul yaprakları göründü!

ONBAŞI: Marul yaprakları mı?

ANTONIA: Evet, bildiğimiz marul: Hindiba, göbek, kıvırcık, bir de lahana var!

MARGHERITA: Ben de, bende de bir lahana var!

ONBAŞI: Ne hikaye bu? Niye bunca yeşilliği karnınıza gizlediniz?

ANTONIA: Biz gizlemiş değiliz! İster misin. bir mucize olsun!?

ONBAŞI: Evet, lahana mucizesi!

ANTONIA: Şey, mucizeler belli olmaz, lahananın ardında kimbilir ne mesaj var! Neyse, siz inanır ya da inanmazsınız ama birşey soracağım. Acaba bu yasak mı? Yani İtalyan yasalarına göre özellikle kadın olan İtalyan vatandaşları karnında hindiba, marul, lahana taşıyamazlar mı? Yasak mı?

ONBAŞI: Hayır.

ANTONIA: Bir yasa var mı?

ONBAŞI: Hayır.

ANTONIA: E, size iyi günler! *(Adamı yolcu eder gibi).*

ONBAŞI: Ne iyi günleri! Bütün bu yeşilliği karnına niye koyduğunu bilmek istiyorum.

ANTONIA: Azize Eulalia'nın mucizesine iman ettiğimizden demiştim! Üç gün taşıyacağız! İnanmayanın başına mutlaka bir bela gelir!

Sahne ağır ağır kararmaktadır.

ANTONIA ve MARGHERITA: Göbeklerin azizesi Eulalia adı-

na, mucizelere inanmayanların başına... *(İki kadın, azize Eulalia duasını tekrar ederken, elektriğin giderek kesilmesinden büyük bir endişe de taşırlar).*

ONBAŞI: Ne oluyor? Elektrik mi kesiliyor?

ANTONIA: *(Çok sakin)* Ne diyorsunuz, onbaşı?

ONBAŞI: Işığın azaldığını görmüyor musunuz? *(endişeli)* karanlık oluyor! ...

ANTONIA: Işık mı azalıyor? Yo, yanılıyorsunuz... biz gayet aydınlık görebiliyoruz. *(Margherita'ya)* Sen görebiliyor musun?

MARGHERITA: *(Bir tekme sallar)* Evet, evet... görüyorum...

ANTONIA: Biz her zamanki gibi görebiliyoruz. Belki sizin görme yetiniz azalıyor.

MARGHERITA: *(Antonia'ya yaklaşıp, fısıldar)* Elektriğimizi kestiler...

ANTONIA: Sus!

ONBAŞI: Şakayı bırakalım! Elektrik düğmesi nerede?

ANTONIA: *(Karanlıkta da gayet rahat hareket eder)* Burada, görmüyor musunuz? Durun ben yapayım... *(Elektrik düğmesinin çevrilme sesi işitilir)* İşte, bakın, şimdi yakıyorum, şimdi söndürüyorum... Tanrım, evim pırıl pırıl aydınlık oldu! Görmüyor musunuz?

ONBAŞI: Hayır, görmüyorum...

ANTONIA: Aman Allahım, kör oldu! Felaket, başına felaket geldi! Tanrı cezalandırdı! Ah, zavallı!

ONBAŞI: Kes sesini! Pencereleri aç... Dışarıyı görmek istiyorum!

ANTONIA: Pencereler açık!

MARGHERİTA: Evet, pencereler açık, görmüyor musunuz?

ANTONIA: Gelin, gelin bakın. *(Elini yakalar)* İşte, burası. *(Onu bir sandalye önüne yerleştirir)* Sandalyeye dikkat edin!

ONBAŞI: *(Sandalye'ye çarpar)* Ahhh... fena çarptım!

ANTONIA: Bastığınız yere dikkat edin!

ONBAŞI: Göremezsem ne yapabilirim ki?

ANTONIA: Kör oldu, zavallı!

ONBAŞI: *(Öfkeli ve korku dolu)* Ne kör olması! ...

ANTONIA: Gelin... işte pencere... *(Onbaşı'yı bardak büfesinin önüne götürür. Büfenin camlarını açar)* Dikkat edin... işte, pencereyi açtık... dokunun, dokunun... *(Onbaşı söylenenleri yapar).* Dışarı bakın... manzaramız çok güzeldir! Bazen bu güzelliği unuttuğum olur! Umarım ev sahibi bunun farkına varmaz, yoksa kirayı arttırır. Ne aydınlık! Heryer ışıl ışıl! Ne hoş! Her şey azize Eulalia aşkına böyle aydınlık! Göremiyor musunuz?

ONBAŞI: *(Umutsuz)* Hayır, hayır, göremiyorum! Hiçbir şey göremiyorum! Lanet olsun, bana neler oldu böyle? Bir kibrit... bir kibrit yakın!

ANTONIA: *(Telaşlanır)* Kibrit mi? Kibritten daha iyi birşey var... *(Ocağın yanına gider. Kaynak tüpünü alır)* Orada kalın, kıpırdamayın, evi tanımıyorsunuz, canınız yanabilir! ... ben getiriyorum... bir ateşleyici var da... *(Yakar)* bakın, bakın ne güzel alevler... kıpkırmızı!

ONBAŞI: Ateş mateş görmüyorum... dokunabilir miyim...

ANTONIA: Hayır, hayır, çok kızgındır...

ONBAŞI: *(Buyurgan)* Dokunmak istiyorum, dedim! Emrediyorum! *(Antonia itaat eder)* Ah, ah, ahaaa! Elim, elim yandı, Tanrım, Tanrım çok kötü... nasıl da yandım!

ANTONIA: Eh, mecburen! Gördünüz mü, hiç inanmamak nasıl oluyormuş!

ONBAŞI: *(Umutsuzca ağlar)* Demek gerçekten kör oldum, öyle mi? Körüm ben!

ANTONIA: Size bir saattir söylüyoruz! Böyle ağlamayın... haydi... cesaret... alt tarafı ne oldu ki... hiçbir şey... biraz

kör oldunuz...

ONBAŞI: Gitmek istiyorum... gitmek istiyorum! *(Her defasında daha umutsuz)* başımdaki bu tuhaflıklardan kurtulup ... eve gitmek istiyorum.

ANTONIA: Dur, bekle sana yolu göstereyim... işte burası... kapı burada *(Gardrobun kapağını açar).*

Onbaşı öfkeden delirmiş halde davranır. Başını gardroba çarpar; Sallanarak geri çekilir ve yere düşer.

MARGHERITA: Başım çarptı!

ONBAŞI: Ahh! Ne vuruş! Kim vurdu bana?

ANTONIA: *(Çaresizce bir yanıt arar)* Bebek... Azize Eulalia'nın bebeği parmağıyla alnına dokundu sadece!

ONBAŞI: Ne parmakmış ama! *(yere yığılır).*

ANTONIA: Onbaşı! ... Onbaşı! Hay Allah, bayıldı! *(Onbaşının yanına diz çöker).*

MARGHERITA: Belki de öldü!

ANTONIA: Hep karamsarsın, hep! Ne ölmesi... çekmeceden bir sakinleştirici al kendine... *(Margherita söyleneni yapar).* Hayır, ölmedi... fenalaştı o kadar... Catanzaro duruşmasındaki general Malizia gibi fenalaştı... gayet iyi... soluk alıyor...

MARGHERITA: Öldü, öldü, soluk almıyor!

ANTONIA: Hayır... inan bana... alıyor... soluk alıyor... evet ya, soluk almıyor! Kalbi de çarpmıyor!

MARGHERITA: Tanrım! Bir adam öldürdük!

ANTONIA: Öyle, belki şakanın dozunu biraz kaçırdım... şimdi ne yapacağız?!

MARGHERITA: Aaa, bunu bana mı soruyorsun? Benim ne ilgim var? Her şeyi sen yaptın... Pardon ama ben evime dönüyorum... anahtarlar! ... anahtarları nereye koydum?

ANTONIA: İyi dostmuşsun be: Beni böylece ekiyorsun! Güzel dayanışma doğrusu!

MARGHERITA: *(Büfenin üzerinde bir demet anahtar bulur)* Hah, işte! İyi de cebimden de bir grup anahtar çıktı! Bunlar kocamınkiler olmalı! Demek buraya geldi... beni aradı... anahtarları burada unuttu!

ANTONIA: *(Bağırır)* Bana ne bunlardan! Ben burada ölü bir adamla başbaşayım!... sen anahtarlardan bahsediyorsun!...

MARGHERITA: Anlaşılan kocam, senin kocanla karşılaştı, tabii seninki benim hamileliğimi falan açık açık anlattı, şimdi ben ne diyeceğim? Yalan atmasını da hiç beceremem! ... Üzgünüm ama buradan bir yere kıpırdayamam. Bu durumdan nasıl kurtulacağımı sen düşün... Ona her şeyi sen anlat!

ANTONIA: *(Olayın ciddiyetini farkeder)* Üzgünüm. *(Ağlayarak baygın onbaşıyla konuşur)* Onbaşı... böyle yapmayın... barışalım... sadece gardrobun kapısı çarptı... onbaşı... uyan... *(Margherita'ya öfkeli)* tamam, ben hallederim! Ben hallederim! İyi dostmuşsun! Tek başıma çözümleyebilirim... güçlü biriyimdir! *(Kalkarken tuttuğu onbaşının kolu cansız bir şekilde yere düşer)* Ölmüş! Gerçekten ölmüş bu!

MARGHERITA: Mucizelerle dalga geçmek ne demekmiş gördün mü?

ANTONIA: Ben değil, o dalga geçti... Hatta ben dalga geçmemesi için uyarmıştım: "Lanetlenmeye bak, azize Eulalia felaket bir azizedir!" demiştim. *(Onbaşıyı omuzlarından tutar, kaldırır ve tekrar yere bırakır).*

MARGHERITA: Şimdi ne yapıyorsun?

ANTONIA: Suni solunum.

MARGHERITA: Ne işe yarar ki? Artık böyle yapılmıyor... ağızdan solunum yaptırmak lazım, hani suda boğulanla-

ra yapılan gibi.

ANTONIA: Sence şimdi ben bir onbaşıyı mı öpeceğim! Bütün siyasi geçmişime rağmen! Bunu Giovanni öğrenince ne olur dersin?.. Hayır, onu öpemem!.. Margherita, onu sen öp!..

MARGHERITA: Ben mi, yoo! Bize bir oksijen tüpü gerekli.

ANTONIA: *(Bir an düşünür)* Var! Mutfaktaki, oksijen tüpü işte! Biri hidrojen, diğeri oksijen tüpü... gel, yardım et... hidrojenin emniyetini kapatayım... tamam... oksijeninkini açayım... *(Devam eder)* Sakinleşelim... tıpkı bir ameliyat gibi... göreceksin... oksijeni ciğerlerine alır almaz, ayılacak! hatta çok memnun kalacak! kendisini bir ay dağlarda tatil yapmış gibi hissedecek!

MARGHERITA: Bunu çalıştırmayı biliyor musun?

ANTONIA: Ah, daha neler... bir film de görmüştüm *(Tüpü onbaşının üzerine eğer ve boruyu ağzına sokar).*

MARGHERITA: A, filmde gördüysen sorun yok!

ANTONIA: Oksijen midesine kadar nasıl girecek, göreceksin... Göğsü şişecek, sonra inecek... işte, işte... havalanmaya başladı, soluk almaya başladı... bak nasıl iyi soluk alıyor... işte, şimdi de veriyor.

MARGHERITA: Bana kalırsa sadece alıyor... midesine bak... dur! Adamın her yerini şişirdin!

İki kadın aleti durdurmaya çalışır.

ANTONIA: *(Boruyu onbaşının ağzından çıkarır)* Allahın cezası! Hepsini yanlış yaptım... oksijen yerine hidrojen verdim! Tanrım ne biçim şişti... karnına bak! Onbaşıyı hamile bıraktım!

Sahne kararır. Perde kapanır ve perde önünde sahne

ağır ağır aydınlanır. Sahne önünde Giovanni ve Luigi, Luigi'nin kapısı önünde beklemektedir.

GIOVANNI: Burada saatlerce tahtakurusu gibi durup bekleyemeyiz. Ben kapıya bir iki omuz atacağım. Belki açılır.

LUIGI: Yok canım, gördün ya, ben denedim ama yapılacak bir şey yok: Çünkü iki kilit var.

GIOVANNI: Niye bu kadar kilitle donandınız?

LUIGI: Karım, hırsızlara karşı bu tedbiri aldı.

GIOVANNI: İşte, şimdi gerçek hırsız olan biz eve giremiyoruz. Düzülmüş gibiyiz. Kapının dışında kalmış iki ahmak gibi. Sen de, hayvan herif: Bir hırsız evinin anahtarlarını yanından ayırmaz.

LUIGI: Hırsız demeyi kes artık! Eşşoğlusu! Şimdi anımsadım, anahtarları kaybetmedim... senin evinde bıraktım... evet... masanın üzerinde.

GIOVANNI: Emin misin?

LUIGI: Çok eminim. Haydi, sen kendi anahtarlarını ver, gidip sizden anahtarlarımı alayım.

GIOVANNI: Aferin sana, kapımın önünde şahin gibi bekleyen onbaşıyı ne yapacaksın: Hop! Seni tutuklar!

LUIGI: Yok yahu, bu kadar zamandır sıkılmış gitmiştir artık.

GIOVANNI: Yok canım onlar için görev kutsaldır... hiç atlamazlar. İnan bana, şimdi bizim kapının önünde normal bir yaşam kurmuştur kendine... Öyle bekliyordur... Numaradan bile dönüyormuş gibi yapamam. Artık bir yerlere göç etmem gerekecek. *(Birilerinin ayak sesleri işitilir)* Hay Allah, gelenler var...

LUIGI: Sakin ol, kim olacak, komşulardır.

GIOVANNI: Ne komşusu, Onbaşı... *(Çaldıklarını saklamaya çalışır)*

SES: *(Sahne dışından)* Bağışlayın, bir bilgi alacaktım.

GIOVANNI: Kahretsin, yakalandık.

LUIGI: Hayır, hayır, o değil. Benziyor ama o değil.

GIOVANNI: Evet, haklısın, o değil.

MEZARCI: *(Sahneye girer)* Ne dediniz? Kime benziyorum?

GIOVANNI: İşe bak, nasıl da benziyor... Hık demiş, bıyıksız onbaşının burnundan düşmüş... ha, ha, güldüğüm için kusura bakmayın, ama bu olay çocukluğumda gördüğüm bir komediyi anımsattı... Hani şu biraz yoksul olan tiyatrolar vardır ya... fazla oyuncu besleyemediklerinden, örneğin piyesteki tüm polis rollerini aynı aktöre oynatırlar.

MEZARCI: Ben, gerçekten polis değilim.

GIOVANNI: Öyle mi? Siz ne iş yaparsınız?

MEZARCI: Cenaze işleriyle uğraşırım!

GIOVANNI-LUIGI: Aman Allahım! *(Gülmeye başlarlar).*

GIOVANNI: Afedersiniz, içgüdüsel dürtüyle oldu.

MEZARCI: Yo, rica ederim... sizi anlıyorum... beni ilk gören herkes aynı şeyi yapar... ben bile aynaya her bakışımda böyle yaparım.

GIOVANNI: Çok sevimlisiniz...

MEZARCI: Teşekkürler. Her neyse, buralarda Sergio Prambolini diye biri oturuyor mu diye soracaktım.

LUIGI: Evet, yukarıda, üçüncü katta. Ama evde olmadığından eminim. Hastanede yatıyor. Hep hastadır, zavallı... Bu da yaşamak mı!

MEZARCI: Değil tabii, onun için de öldü. Acaba gündüzleri eve aileden birileri gelip gider mi? Aşağıda tabutu getirdim de, teslim etmeliyim.

LUIGI: Şey, oğlu geceleri mutlaka eve döner, ama tabutu hastaneye götürmeniz doğru olmaz mı, orada öldüğüne göre!

MEZARCI: Şimdi hastaneden geliyorum. Ceset orada değil, burada bulurum umuduyla geldim, ama anlaşılan aile-

den başka birilerinin evine götürdüler... acaba nereye!

GIOVANNI: Eh, sende tabutu avluya bırak... üzerine de bir not yaz... oğlu eve dönünce notu görür: "Ah, babacığım!" *(Tabutu sırtlayıp götürmeyi mimler).*

MEZARCI: Avluda bir tabut mu? Orada öylece başıboş bırakmak mı? ... herkes gelip geçerken... Kesinlikle çoluk çocuk içine girip kanoyla seyahat eden kızılderili oyunu oynar. Hayır, yapamam. Hem güvenilir birilerine teslim makbuzunu imzalatmam gerekli.

GIOVANNI: Üzgünüm ama, buralarda "güvenilir" kimseyi bulamazsın.

MEZARCI: Siz güvenilir kişilere benziyorsunuz. Burada oturuyorsunuz, değil mi?

LUIGI: Evet, ben tam burada oturuyorum.

MEZARCI: Eh, o halde her şeyi çözdük: Ben tabutu getirip evinize yerleştireyim... bu akşam sahipleri geldiğinde...

GIOVANNI: *(Şaşkın)* Evde bir tabut mu?

MEZARCI: Çok yer kaplamaz... Hem ölümle ilgili ürkütücü fonksyonunu göz önüne almazsak, bayağı dekoratif bir mobilyadır.

GIOVANNI: Elbette, üzerinde örtüsüyle bir likör büfesi!

MEZARCI: Gözün alışınca sorun olmaz!

GIOVANNI: Evet, ama benimki değil, ölünün gözü!

LUIGI: *(Kısa keser)* Tamam, tamam... anlıyorum... ama işin doğrusu şu ki... anahtar olmadığından eve giremiyoruz... biz de kapıda kaldık.

MEZARCI: Ah, çok yazık! O halde, ben de tabutu depoya geri götüreceğim.

GIOVANNI: Hayır, bakın... belki bir çözüm olabilir: Bizim eve götürelim. Ben sokağın diğer tarafındayım... Siz güvenirseniz, teslim alırım. Ama bu paketleri içine koymamıza izin vereceksiniz... yağmur yağıyor da... bu mallar

ışlanırsa mahvolur... Umarım, tabutun bir kapağı vardır!?

MEZARCI: Evet, evet, bu kurallara uygun bir tabut... yoksullar içinde olsa, kapaksız hiç bir zaman kullanmayız!

GIOVANNI: Ne belediye ama! Hem tabut yapıyor, hem de ihalesi sağlam!

MEZARCI: Tamam, tamam, çabuk olalım: Ben önden gidip tabutu açayım. *(Çıkar).*

Malları taşımaya başlarlar.

GIOVANNI: Polisler, tabutu karıştırmaya cesaret edebilecekler mi, çok merak ediyorum!

LUIGI: Seni itoğlu, çok iyi düşündün, bu fikir nasıl aklına geldi?

GIOVANNI: Vietkong'lular, nereden aklıma geldi şimdi Vietkong'lular? ... Vietkong artık moda değil... Hatırlasana silahları tabutların içinde saklayıp kente sokmuşlardı... sonra da olaylar patlak verdi.

LUIGI: Evet.

GIOVANNI: Evet...

LUIGI: Şey, o halde Vietkong'lulardan bizi orada bekleyen onbaşıya rağmen, eve nasıl girmemiz gerektiğini öğrenebiliriz, değil mi?

GIOVANNI: Sen Kissinger'in arkadaşı falan mısın? *(Yeniden neşelenir)* Vietkong'lular gibi! ... Vietkong'lular tabutların içini boş mu bırakıyordu sanıyorsun. Yani, söyledim ya, altta silahlar vardı, ama üstte mutlaka bir ceset olurdu, örtmek için!

LUIGI: Bu ceset kim olacak?

GIOVANNI: Ben ölü olacağım, sen de cenazeyi getiren levazımatçı. İnşallah gülmem.

Çıkarlar.

Kararma. Sahne değişir. Perde açılır. Evde iki kadını görürüz. Onbaşı yine yerde boylu boyunca uzanmıştır. Antonia yatağın altındaki malları elindeki torbaya doldurmaktadır. Margherita çok öfkelidir.

MARGHERITA: Sen beyinsiz ve aynı zamanda delisin! Burada bir cesetle birlikteyiz ve sen hâlâ pirinç, makarna derdindesin!

ANTONIA: Bu son sefer, hem sonra ne yapabiliriz ki: Öldüyse öldü, ama şayet yaşıyorsa uyanır uyanmaz ibadet etmeye azize Eulalia'nın tapınağına koşacak. Diz çökecek ve kutsal mesajına, yeniden görebildiğine, sağlığının düzelmesine, hatta hamile kalmasına bile teşekkürlerini sunacak.

MARGHERITA: Ya, gül sen gül... başına neler gelecek, görürsün.

ANTONIA: Bu son yirmi dört saatte başımıza gelenlerden daha beter hiçbir şey gelmez... Gel buraya, şunu beraber çekelim... sonra da yerine koyalım.

MARGHERITA: Nereye?

ANTONIA: Gardroba.

MARGHERITA: Gardroba mı?

ANTONIA: Gardrop olmazsa nereye koyalım? Sen hiç polisiye film izlemedin mi? Cesetler daima gardropta saklanır... kuraldır bu!

Onbaşıyı ayağa kaldırırlar. Antonia onu sırtına alır.

MARGHERITA: Ah, oh, kuralmış... ne de ağır, Tanrım.

ANTONIA: Taşıyan benim, sana ne oluyor? Ağır olacak tabi, ne de olsa bir erkek! *(Onbaşıyı bir kukla gibi taşıyıp, gardrobun içine yerleştirirler).* İşte oldu. Şimdi şu askı-

yı ceketinin içinden geçirip, onu elbise gibi asalım... *(Söylenenleri uygularlar).* Mükemmel! Karnının şişkinliğinden gardrop kapısı kapanmıyor. Geriye it... itsene! öteye. İçeriye yakıştı! İsa gibi görünüyor!

Gardrobun kapısını kapatırlar.

MARGHERITA: Dikkat ettin mi, bir şey akıyor? *(Gardrobu açmaya yeltenir).* Yerler göl oldu.

ANTONIA: Hemen dönerim... bir saniye diğer tarafa gitmeliyim... Karnını toparla... iki sefer daha yapmalıyız... sonra bitecek... Off, ne yorgunluk! *(Diğer odaya geçer).*

Kapı açılır, Luigi içeri girer. Başında mezarcı'nın şapkası vardır.

LUIGI: (Alçak sesle konuşurken, odayı inceler) Hey, kimse yok mu? Onbaşı burada mı?

MARGHERITA: Kim o... *(Korkar ve panikler)* Luigi, sen miydin? Bu tuhaf giysilerde ne böyle?

LUIGI: Canım karıcığım... şükür kavuştuk... nasılsın? göster bakayım! Karnına ne oldu!? Bebek! Bebek nerede? Bebeğin durumu nasıl? Anlatsana...

MARGHERITA: Sonra, sonra... Antonia anlatır, daha iyi... her şeyi o anlatır...

LUIGI: Neden Antonia anlatırmış?

MEZARCI: *(Dışarıdan seslenir)* Bu tabut çok ağır, ne yapacağız... girelim mi, girmeyelim mi?

LUIGI: Tabii, girin, girin... Onbaşı burada değil, kimseler yok. *(Bu esnada gardrobun kapısı açılır, askıya asılı onbaşı görünür; Margherita hızla kapıyı kapar).* Haydi, Giovanni, tabuttan çık... Zaten tabutu kapıdan geçirmek

için ters çevirmek gerekecek.

Margherita diğer odaya koşar.

GIOVANNI: *(Dışarıdan)* Yazık, burada pek rahattım... Uyumak üzereydim... *(Mezarcıyla birlikte sahneye girer; Tabutu taşımaktadırlar)* Rüyamda onbaşının öldüğünü gördüm. Antonia da onu hidrojen tüpüyle şişirip, balon gibi uçurdu. *(Gardrobun kapısı yeniden açılır. Giovanni, Luigi'nin de yardımıyla tabutu omuzundan indirmeye çalışırken, hiç farkında olmadan kapıyı iterek kapatır. Tabutu masaya dayarlar).* Sana rüyamı anlatıyordum.

MARGHERITA'NIN SESİ: *(Diğer odadan)* Antonia, Antonia, buraya gel... çabuk ol.

ANTONIA: Ne var? ... Huzur içinde bir çişimi bile yapamayacak mıyım, yahu?

GIOVANNI: İkisi de dönmüş mü?

LUIGI: Evet, evet, her şey yolunda... ikisi de iyi...

GIOVANNI: Neyse... Aman tabutu açma... *(Cenaze levazımatçısına)* Teşekkürler. Her şey için teşekkür ederim.

LUIGI: *(Mezarcıya)* Güle güle. Ha, şapkanız... *(Şapkayı verir)* Bunun için de teşekkür ederim.

MEZARCI: Rica ederim. *(Çıkar).*

GIOVANNI: Şimdi nereye saklayacağız, bu tabutu? ... Üzerine koyabileceğimiz bir yer yok ki!

LUIGI: Bir fikrim var. Oda kapısını kilitleyip, bir süre odada tutalım. Zaten tüm malları boşaltacağız. Hepsini yatağın altına gizleyelim, tabutu da gardrobun içine boylu boyunca yerleştiririz.

GIOVANNI: Doğru, git kapıyı kilitle.

Kapı kilitlendikten sonra, tabutun içindeki çuvallar, tor-

halar çıkarılır. Yatağın altına saklanır.

MARGHERITA: *(Diğer odadan)* Haydi Antonia, çabuk ol, birşey söyleyeceğim.

ANTONIA: *(İçeriden)* Geliyorum, tekrar üstümü düzeltiyorum, çünkü her şey döküldü!

GIOVANNI: İşte, tamam... Hepsini yerleştirdik. Geriye, daha geriye it.

LUIGI: Geriye, geriye dedin... buradan ittiklerimiz, diğer taraftan çıktı, bak! *(Eğilip yatağın altına bakar).* Ooo, burası dolu! Tabutta bu kadar mal yoktu! Sanki iki katı oldu!

GIOVANNI: Başaşağı bakarsan, öyle görünür... biraz da abartıyorsun... Buna yoga'nın etkileri denir... Haydi, yardım et de tabutu yukarı dikelim... Dur, dur, önce tabutun kapağını çıkaralım, fazla yer tutmasın.

Önce tabut kapağını duvara dayar, sonra da tabutu gardrobun içine koyarlar.

LUIGI: Haklısın... Yoga'nın etkileri falan diyordun, neydi?

GIOVANNI: Yerlilerin bir yöntemiymiş... zavallılar; yiyecek bir şey bulamadıklarında... açlıktan ölecekken... böyle başaşağı dururlar... böylece canlarının çektiği şeyleri hayal etmeye başlarlarmış... yiyecek, içecek... daha çok, daha çok... yer de yerlermiş... Bu yoga'yı Amerikan cumhurbaşkanı önermiş.

LUIGI: Böylece açlık duygusu gider miymiş?

GIOVANNI: Hayır, o daima kalırmış. Haydi az daha it... başardık.

Tabutu gardroba koyarken, neredeyse onbaşıyı da içine tam olarak yerleştirirler.

LUIGI: Yaaa, bu öneriden memnun kalmışlar, demek!?
GIOVANNI: Eh, evet... *(Gardrobu kapatmaya çalışır).*
LUIGI: Başaşağı durunca benim de aklım başıma geldi biliyor musun?
GIOVANNI: Söyledin ya.
LUIGI: Yok, yok, bu başka... Sanki onbaşıyı gardrobun içinde gördüm gibi geldi.
GIOVANNI: Onbaşıyı mı? *(Hemen gardrobu açar)* Neyse sadece bir hayalmiş... başını bir daha eğersen neler göreceğini düşün! Bırak şimdi şu aptal yerlileri... Kahretsin, kapanmıyor. *(Gardrobu iter amu, kapatamaz, kapısı aralık kalır).*
MARGHERITA: *(Dışarıdan seslenir)* Bak Antonia, artık sıkıldım... Burada seni bekliyorum, bak fena olacak sonra...
GIOVANNI: Git kapıyı aç, ben kıpırdayamıyorum...

Luigi koşup kilidi açar. Margherita girer.

MARGHERITA: Ah, sağol, çok naziksin. *(Giovanni'yi görür)* Aa, Giovanni, selam.
GIOVANNI: Heey, kocan işlerin yolunda gittiğini söyledi... Bebek doğdu mu, doğmadı mı?
ANTONIA: *(Girer)* Bu kadar acil ne söyleyecekmişsin bakalım? *(İki adamı görünce, inme inmiş gibi kalır. Göbeğini saklamaya çalışır, ağır ağır ikiye katlanırcasına eğilir ve sokak kapısına doğru gider).*
GIOVANNI: *(Bağırarak onu durdurur)* Antonia! Bu göbek de ne!! Bebek naklini sana mı yaptılar?!
LUIGI: Nakil mi?!
ANTONIA: Bir miktar!
GIOVANNI: *(Bir an gardrobun yanından uzaklaşır, ama kapısı açılmasın diye hemen geri döner).* Sezeryan mı

yaptılar?
ANTONIA: Ufak.
GIOVANNI: Nasıl ufak?
ANTONIA: Şey, gereği yapıldı, işte.
LUIGI: *(Margherita'ya)* Sana da sezeryan yaptılar mı?
MARGHERITA: Eh, evet, yani bilemiyorum... Antonia, bana da yaptılar mı?
LUIGI: Niye ona soruyorsun... sen bilmiyor musun?
ANTONIA: Bilemiyor, garibimi uyuttular... Uyurken bunu bilemez ki...
GIOVANNI: Sen uyanıkken mi ameliyatı yaptılar, peki?
ANTONIA: Ee, yetti artık! Ne bu acımasız sorgulama böyle? *(Gardrop kapağı sürekli açılır ve kapatılır).* Gardrobumla oynamayı bırak! *(Konuşma sırasında espri olsun diye arasıra büfe kapakları ve sokak kapısı da açılır. Absürt bir görünüm ortaya çıkar).* Sağlığımın nasıl olduğunu, yaşayıp yaşamadığımızı sorma işte. Bu bizi ilgilendirir. Sizi merakta bırakmamak için, iki salak gibi hastaneden ayrıldık... hastanedekiler bırakmak istemedi. Hem ne yapmalıydım, dersin? Bu kadın çocuğunu kaybediyordu... onu kurtarmalıydım. Nerede kaldı dayanışma... bir komunist daima yardım etmelidir, diyen sen değil misin...

Kapılar, büfe camları açılır kapanır. Çekmeceler de açılır. Hatta çöp kutusunun kapağı bile açılır.

GIOVANNI: Evet, evet hakkı var... bağışla... iyi yaptın... en doğrusunu...
LUIGI: Sağol, Antonia, bu yaptıklarınla: Sen mükemmel bir kadınsın.
GIOVANNI: Doğru, doğru, mükemmel bir kadınsın!
LUIGI: *(Margherita'ya)* Sen de söyle de... gidelim...

MARGHERITA: Evet, doğru Antonia: Sen çok iyi kalpli bir kadınsın!

ANTONIA: Ee, artık yeter... neredeyse ağlayacağım.

GIOVANNI: Gel... gel buraya... ayakta durma... *(Yatağa oturtur)* sezeryandan sonra... belki hastanede kalmak daha doğru olacaktı...

ANTONIA: Yok canım, sen de! ... ben iyiyim... hissetmiyorum bile!

GIOVANNI: Evet, evet... yüzünden belli... iyisin... ne güzel karnın var, böyle! *(Göbeğini okşar)* Oynuyor mu?

LUIGI: Oynuyor mu? Afedersin, Antonia, ben de dokunabilir miyim?

MARGHERITA: Hayır, sen hiçbir yere dokunamazsın!

LUIGI: Farkındaysan, benim de çocuğum, hı?

GIOVANNI: Öyle ya... Artık birbirimize çok bağlı eşler olduk!

MARGHERITA: Ben neciyim! Komşu mu? Hep Antonia'yı pohpohlayın, ya ben!?

ANTONIA: Doğru, onu da biraz pohpohlayın... Haydi, çekilin üzerimden... hem, benim çıkmam lazım. *(Hızla kalkar, kapıya yönelir).*

GIOVANNI: *(Onu durdurur)* Çıkmak mı... ne yapmaya? Delisin. Sakın buradan bir yere ayrılma... hemen yatağa gir, ısın... hatta, yatağı kaloriferin yanına çekelim. *(Yatağı çekmeye yeltenir).*

LUIGI: Dur, ne yapıyorsun? *(Hepsi koşuşur)* Gerizekâlı!

GIOVANNI: Haklısınız... yatağın yerini değiştirmek sakıncalı... çok sakıncalı... Tüpgazlar var... *(Antonia'yı yatağa getirir).*

ANTONIA: *(Durur: Duvara dayalı tabut kapağını görmüştür).* Giovanni... bu ne?

GIOVANNI: *(Abuk sabuk konuşup zaman kazanmaya ça-*

lışır. Bu arada mantıklı bir cevap aramaktadır). Onlar... tüpgazlar... Bana önceden söyleseydin ya... seni merak edip, düşünmeye başlamıştım... telefon edebilir...

ANTONIA: Giovanni, ne oluyor...

GIOVANNI: Sana jeton verirdim... bir hemşireden rica ederdin: "Evimi arayabilir misiniz acaba... yo, hayır, evimin altındaki kafe-bar'ı... Onlara... Kocam oradaysa, söyleyin..."

ANTONIA: *(Konuşmasını keser)* Pardon, Giovanni, ne demek istiyorsun sen?

GIOVANNİ: *(Kendi kendine kekeler, umutsuzdur;söyleyecek söz kalmamıştır)* Alo, kocam oradaysa söyleyin her şey yolunda...

ANTONIA: Pardon, Giovanni, ne dümen çeviriyorsun, yine?!

GIOVANNI: Bebeğin hayatı kurtuldu, her iki anne de iyiler...

ANTONIA: Giovanni...

GIOVANNI: Alo? Alo... alttaki kafe-bar'la mı görüşüyorum? *(Çaresiz bağırır)* Alo... "Cevap vermiyorlar! Telefon ne işe yarıyor acaba?

ANTONIA: Giovanni, ne iş bu, anlatsana?

GIOVANNI: Konuyu dağıtma!! Beni telefonla haberdar edeceğine... bebeğin durumunu bildireceğine... bu beş paralık tahta parçasını soruyorsun... yakacağım onu...

ANTONIA: *(Şaşkın)* Giovanni, nedir bu?

GIOVANNI: Hâlâ anlamadın mı? Hiç televizyon izlemez misin sen? Çocuk... çocuk bile hop diye anlar... televizyona bak... reklamlara... özellikle beyaz köpükler... azgın dalgalara...

ANTONIA: Nedir bu, Giovanni?

GIOVANNI: Bir sörf tahtası! Fabrikada satıyorlardı... kapı girişinde... Ocağa kadar saat uygulamasını kaldırdılar... kasım, aralıkta ne yapacağız? Atlantiğe sörf yapmaya gideriz. "Hey Agnelli, merhaba!" birlikte eğleniriz. Biliyo-

rum, biliyorum... bana inanmıyorsun... haklısın, gerçek başka...

ANTONIA: *(Kararlı)* Anlat Giovanni, ne?

GIOVANNI: Aman, şaka da yapılmayacak... fantazilerin çok az... Bir beşik! Luigi'ye: "Luigi, karın bir bebek bekliyor... "dedim. O da hemen: "Beşik, beşik " diye tutturdu. Modern beşikler satan bir mağazaya girdik"En yeni modelinizden bir tane istiyoruz! " dedim. Satıcı: "Japon modeli uygun mu" dedi. Bunu sattı. Lissan ürünü... Lissan-Alfaromeo... *(Luigi ve Giovanni tabut kapağını iki ucundan tutup, beşik gibi sallar).* Bak, buralarda dört delik var... her bir tarafta ikişer delik... Tavana iki çelik kabloyla bağladın mı... çoçuğu da içine koy... ara sıra dokun... o kendi kendine saatlerce sallanır... çocuk ağlarsa, bir dokun: Hop! çocuk taş kesilir! Bir hafta... *(Bebeğin duruşunu gösterir)* Nefes bile almaz.

ANTONIA: *(Kapağın ölçülerine bakar)* Bebekler için biraz uzun değil mi?

GIOVANNI: Bebekler de uzuyor, hayatım!

Antonia yatağa uzanır, pek ikna olmamıştır. Yaşlı bir adam sokak kapısından başını uzatır. Başında beyaz bir peruk, yüzündeki makyaj belirgindir.

BÜYÜKBABA: Girebilir miyim? Rahatsız etmiyorum, ya?

GIOVANNI: Ah, baba, ne hoş. Gir, gir.

ANTONIA: Hoşgeldin, baba!

GIOVANNI: Dostlarımı tanıyor musun? Babam.

BÜYÜKBABA: Memnun oldum.

LUIGI: Giovanni, babanın onbaşıyla, polise benzediğini daha önce farkettin mi?

GIOVANNI: Şimdi bunların sırası mı? Sakın ona söyleme, bir

başlarsa kafanı...

BÜYÜKBABA: Asıl sen başlama... ben kafa şeyetmem... *(Margherita'ya döner)* Benim Antoniam nasılmış, bakalım? Seni iyi gördüm... Sanki gençleşmişsin...

GIOVANNI: Hayır, o Antonia değil, baba... Antonia burada.

BÜYÜKBABA: Aa, öyle mi?

ANTONIA: Evet baba, Antonia benim.

BÜYÜKBABA: Yatakta ne işin var? Hasta mısın?

GIOVANNI: Hayır. Bebek bekliyor.

BÜYÜKBABA: A, öyle mi... nereye gitmiş...? Endişelenme, geri döner. *(Luigi'yi görünce onu torunu zanneder).* Ah, işte döndü. Vay, delikanlı olmuşsun... ama anneni böyle merakta bırakma...

GIOVANNI: Baba, o bir arkadaşımız.

BÜYÜKBABA: Aferin! Çocuklarınla daima arkadaş olacaksın! Herneyse, buraya sizi evden çıkardıklarını söylemeye geldim.

GIOVANNI: Kim?

BÜYÜK BABA: Ev sahibi. Tebligatı yanlışlıkla size değil, benim eve yollamışlar. İşte burada. Dediğine göre dört aydır kira ödememişsiniz.

GIOVANNI: Yok canım, daha neler. Yanılıyorsun. Ver bakayım. Antonia, her ay düzenli olarak yatırdı, değil mi Antonia?

ANTONIA: Evet, elbette.

BÜYÜK BABA: Ne olursa olsun, tüm binayı tahliye edecekler. Çünkü binadakiler aylardır kira ödemiyormuş, ya da ödeyen üç beş kişi de kiranın ancak yarısını ödüyorlarmış.

GIOVANNI: Sana kim söyledi ?

BÜYÜKBABA: Tahliye işlemini yapan komiser... daire daire dolaşıyor... iyi birisi!

Uzaktan emirler yağdıran sesler işitilir.

LUIGI: *(Pencereden bakıyormuş gibi yapar)* Aşağı, sokağa baksanıza, bir sürü polis dizilmiş yine...

GIOVANNI: Gerçekten... işe bak... savaş çıkmış gibi. Panzerlerle gelmişler...

BÜYÜK BABA: Tabi, eşyaları taşımak için. Taşınma bedavaya gelecek!

Sesler çoğalır. Ağlaşan kadınların, çocukların ve emir veren polislerin sesleri işitilir.

POLİS SESİ: *(Dışarıdan)* Haydi... kıpırdayın... eşyaları dışarı çıkarın... tahliye oluyorsunuz!

GIOVANNI: Hey, bu tebligat bize. Antonia, Tanrı aşkına! Ne iş bu, söylesene!

ANTONIA: Bağırma, çocuğu ürkütüyorsun!

GIOVANNI: Tamam, yavaş konuşacağım. Burada dört aydır kira ödemediğimiz yazılı. Antonia, cevap ver. Bana açıklar mısın?

ANTONIA: Tamam: doğru, dört aydır kira ödemedim, elektrik ve gazı'da ödemedim... bunun için de kestiler zaten.

GIOVANNI: Gaz ve elektrik kesik mi yani?! Neden ödemedin?

ANTONIA: İkimizin kazancıyla zar zor besleniyoruz, ancak yaşayabiliyoruz.

MARGHERITA: Luigi, sana itiraf edeyim, ben de kirayı ödemedim.

LUIGI: İyi!

ANTONIA: Bak, bu binada yaşıyan bütün kadınlar... hatta diğer binalarda... bu varoşlarda yaşayan biz kadınlar çok talihsiziz... hepimiz.

GIOVANNI: O başka... Tanrı aşkına, paranın yetişmediğini niye bana söylemedin?

ANTONIA: Sen ne yapabilirdin... Parayı çalacak mıydın?

GIOVANNI: Elbette hayır... ama ne bileyim...

ANTONIA: Ne bileceksin, bana söylenmeye, bağırmaya başlardın... benim bir bela olduğumu... benimle evlendiğin günün uğursuzluğunu! *(Hıçkırır)*

LUIGI: *(Margherita'ya)* Sen elektrikle gazı ödedin mi bari?

MARGHERITA: Evet, evet, ikisini de ödedim!

LUIGI: Neyse.

GIOVANNI: Haydi, haydi, ağlama, bebeğe zarar verir.

BÜYÜKBABA: Evet, elbette, her şey yoluna girecek. Şimdi aklıma geldi. Buraya malları getirmeye gelmiştim. Çuvalı dışarıda bıraktım, dur getireyim. *(Çıkar ve büyük bir çuvalla geri döner. Çuvalı masanın üzerine koyar).* Bazen aklım başımdan gidiyor. İşte burada. Bunu benim kilerde buldum. Size ait olduğunu biliyorum.

LUIGI: *(Çuvalın içine bakar)* Bu da ne? Yağ, un, doğranmış domates konserveleri!

ANTONIA: Hah, bu işte ben yokum.

GIOVANNI: Baba, bunlar bizim olamaz.

BÜYÜKBABA: Sizin evladım, bu sabah Antonia'yı kilerden çıkarken gördüm!

ANTONIA: Tamam, dün indirimden yararlanıp alışveriş yaptığım mallar...

GIOVANNI: Süpermarketten mi?

ANTONIA: Evet, yarısının parasını ödedim, diğer yarısını çaldım...

GIOVANNI: Çaldın mı? Hırsızlık yaptın yani?

ANTONIA: Evet!

LUIGI: *(Margherita'ya)* Sen de mi?

MARGHERITA: Evet, ben de...

ANTONIA: Hayır, doğru söylemiyor... yalancı... onun bu işle ilgisi yok! Sadece bana yardım etti.

İki polis girer.

POLİS: Kimse yok mu? Bardi ailesi... siz misiniz?
GIOVANNI: Evet...
POLİS: Bu tahliye emri. Yarım saat içinde evi boşaltacaksınız, hazırlanın! Az sonra size yardıma geleceğiz...

Çıkarlar.

GIOVANNI: Bu ne iş yahu... aklımı kaçıracağım!
LUIGI: Sakin ol, Giovanni... çaldığımız malların bilinmemesi de iyi.
GIOVANNI: Ne iyisi! Ne ilgisi var? Sokağın ortasına atılıyoruz, anlamadın mı? Bu Allahın belası... beyinsiz, ahlaksız kadın...
ANTONIA: Evet, haklısın... Onurun ayaklar altına alındığı için orospu da diyebilirsin... Adın yoksulluktan batağa saplanmış ama onurun yerinde! ... Babalık duygularınla da oynandı... bilmek ister misin... bebek de düzmeceydi... hepsi uydurma... işte bak... *(Karnından paketler düşer)* karnımda makarna, pirinç, şeker gizliydi...
LUIGI: Nasıl olur? ... Ya bebek nakli... *(Karısına)* Margherita?!
GIOVANNI: Yoo, bu kadarı fazla! Öldüreceğim, seni öldüreceğim! *(Antonia'ya yönelir, ama Luigi araya girer).*
BÜYÜKBABA: Eh, ben görevimi yaptım... artık gideyim, çocuklar. Yaşama sıkı sarılın tamam mı! *(Çıkar).*

Dış sesler giderek artar. Kadın, çocuk bağırtıları, polisler, sirenler işitilir.

GIOVANNI: Yalancı, ahlaksız. Bir de çocuk hikayesiyle kandırdı! *(Arkadaşı onu sıkı sıkı tutar)* Sen de bırak sana beni.

ANTONIA: Haklı, bırak onu... bırakta öldürsün beni, ama gerçekten! Ben de bu soysuz yaşamdan bıktım usandım! Senden daha fazla! Özellikle sakız gibi uzattığın nutuklarından... sorumluluk duygusu, özveri üzerine... kemerleri sıkmanın onurluluğu, emekçi olmanın gururu üzerine attığın nutuklarından... Kim bu emekçiler? Bu işçi sınıfı da kimler? Biziz, biliyor musun? Düzülmüşlüğümüz, yoksulluğumuzla, evlerinden atılan tüm bu insanların ortak umutsuzluklarıyla... Şuraya bak, gel de bak... aşağıya... sürgüne götürülenlerden beter! *(Haykırışlar artar)* Gerçekleri görmek istemiyor gibi, gözünü bantlamışsın sen! Sen bir komünist bile değilsin artık... solun uşağı haline geldin, sen!.. Kuş beyinlinin tekisin!

GIOVANNI: İşte, şimdi seri tamamlandı! Sen de rahatlamak istiyorsan, hiç çekinme, Margherita! *(Kısa bir aradan sonra Antonia'ya)* Demek kuş beyinli haa! Haklısın, öyle görünüyorum... Ama kuş beyinliği değilim tabii... Her şeyin nasıl olduğunu görüyor, farkediyorum: Parti politikamız her seferinde biraz daha tiride çalmaya başladı. Hıristiyan Demokratlarla koalisyon yapıp yapmama kararsızlığının tıraşı... Önce tam muhaliftik... Kim bu Hıristiyan Demokratlar? Soysuzların, çetelerin, mafyanın partisi... Şimdi onlarla koalisyon gündemde ve bu parti çok popüler bir ruha sahip... Direniş hareketini onlar yapmış, belki devrimi de yaparlar! Tabii, bu durum pek çok işçiyi kızdırıyor! Ben hem kızıyor, hem de düşünüyorum. Öfkem, aslında asla sana değil!.. kendime, üzerimde hissettiğim iktidarsızlığıma... kendimi düzülmüş hissetmeme... çünkü parti şu an burada... bizimle değil... dışarı-

da, umutsuzların yanında da değil! ... Yarın, gazeteler, bizden "öfkeli çapulcular" diye söz edecek!

ANTONIA: Sana neler oluyor, Giovanni? Bu konuşan sen misin? Beynin mi bulandı?

LUIGI: *(Dalga geçer)* Ya, evet... beynine aşırı uçlardan montaj mı yaptın?

GIOVANNI: Hayır. bunları her zaman düşünüyordum... Belki de sen haklısın, Antonia, ben de uşaklık kompleksi var... bunları söyleme cesaretini asla bulamadım... Gerizekâlı gibi güç gösterisi yaptım. Sana birşey daha söyliyeyim, ne yaptığımızı: Luigi'yle birlikte biz de hırsızlık yaptık! *(Yatağın altındaki malları gösterir)* bak, yatağın altındakilere bak... şeker ve un paketleri!

ANTONIA: *(Gerçekten şaşırır)* Çaldın mı?

LUIGI: *(Ona yaklaşır)* evet, ama Giovanni yardım sandığının bizi dışladığını öğrenince çok sinirlendi ve öyle yaptı.

GIOVANNI: Yo, bu bardağı taşıran olaydı... bardak zaten dolmuştu... *(Antonia'ya)* şuraya bak... bak ne mallar var... ohooo, istemediğin kadar! Şimdi yoga'nın etkilerini hissediyorum, başaşağı durmasam da... Bitmedi... Bu da beşik falan değildi, bir tabutun kapağıydı! İşte, burada, yardım et Luigi, bu malları taşıyabilmemiz için bunu düşündüm! *(Gardroba yaklaşır).*

Antonia ve Margherita onu engellemeye çalışır.

ANTONIA: Hayır, dur, ne yapıyorsun?!

GIOVANNI: Yapmam gerekeni yapıyorum... her şeyi öğrenmelisin... *(Luigi'yle birlikte tabutu çıkarırlar).*

Kendine gelmekte olan onbaşı ortaya çıkar.

GIOVANNI-LUIGI: Onbaşı!!

ONBAŞI: Görüyorum! *(Dolaptan çıkar)* Görüyorum! Azize Eulalia beni affetti... Bana lütufta bulundu, bağışladı! ... (Göbeğini farkeder) Göbek!? Hamileyim! Ah, kutsal Azize Eulalia... sana minnettarım... ben anneyim... anneyim! *(Koşarak çıkar)* Teşekkür ederim, kutsal Eulalia! Teşekkürler!

GIOVANNI: Bugün günlerden ne? Yoksa zombiler filan mı geldi. Hamile bir onbaşı!! *(Dışarıdan silah sesleri ve çığlıklar işitilir. Giovanni pencereye koşar)* Kadınlar kamyonlara yüklenmiş eşyaları aşağı çekiyorlar. Polisler ateş ediyor!

LUIGI: Şu çatıdaki gençlere bak... Ne bulursa aşağı fırlatıyorlar... kiremit, tuğla!

ANTONIA: Şu, ileriye bakın... bir kadın av tüfeğini almış... pencereden ateş ediyor! ...

GIOVANNI: Polislerde yukarıdaki adama ateş ediyor... bir oğlanı vurdular.

MARGHERITA: Bunlar gerçekten öldürmek niyetinde, tıpkı Reggio Emilia katliamı gibi! Dört kişi öldürülmüştü hatırladın mı?

Dördü birden pencereden olayları izler.

HEPSİ: Katiller... soysuzlar... Allahın belaları...

GIOVANNI: Aşağı... kafalarından aşağı tabutu atalım...!

ANTONIA: Kaçıyorlar... polisler kaçıyor!

MARGHERITA: Araçları, kamyonları ortada bırakıp kaçıyorlar!

ANTONIA: Kadınlar kamyonlardaki eşyalarını kurtarıyor!

GIOVANNI: Bravo, aferin! Çok iyi yaptınız! İşte böyle olmalı!

ANTONIA: Ya o zavallı delikanlı... işte onu taşıyorlar... umarım iyileşir.

GIOVANNI: Soysuzlar: İşte, halk burada! ... Sonra da gelip şiddeti bizim yarattığımızı söylüyorlar.

LUIGI: Nihayet anladın!

GIOVANNI: Tabi anladım... Böyle daha fazla sürdüremeyiz... donmuş kalmış, korku içinde... Parmağımızı kaldırıp "Ey insanlar, kıpırdamayın sakın! Mücadele etmeyin, kışkırtılmayın, lütfen! Şimdi sırası değil, teröristlerin yaptığını yaparsanız, onların yandaşları durumuna gelirsiniz"... böyle mi demeliyiz. Terörizm mi? Şu anda terör yaratan kimler? Agnelli'nin yapmaya çalıştığı bu bir çeşit katliama ne ad verilir? Beş bin işsiz ve yardım sandığından yararlanan: yirmi beş bin kişi. Bunun adı toplu kıyım değil de nedir?

ANTONIA: Kanlar oluk gibi akıyor görüyor musun? Kadınlar, erkekler paçavra gibi sürüklenip, havalara fırlatıldılar.

MARGHERITA: Bu katliam medyanın önemli haberleri arasında yer almaz. Hiç kimse ulusal bir kıyımı duyurmak istemez.

ANTONIA: Elbette arkadaşlar, Cumhurbaşkanı korumaları ve zırhlı aracıyla buraya gelecek değil ya!

GIOVANNI: Hatta birileri çıkıp şöyle diyecek: Sakin olun, provokasyonlara dikkat edin. Kışkırtılmayın, her şeyi bize bırakın, biz şimdi Roma'ya dönüp bir kriz masası oluşturacak ve işsizliği tartışacağız.

LUIGI: Vahşi kapitalizm, insani çehresiyle de sosyaldemokrasi!

GIOVANNI: Tabi, iş bir gelir, bir gider, kaderin cilvesi... Rulet oyunu gibi: rus ruleti Yo, yo, yo! Biz bu oyunu sevmiyoruz. Pardon ama, biz başka bir oyun oynamak istiyoruz. Gülüyor musunuz? Tabi, tabi. Haklısınız. Gerçekte biz emekçiler biraz alt tabakayız, öylesine alt ki, kıçımız yere yapışıktır. Ama dikkat edin, yavaş yavaş önce

dizlerimiz üstünde durup, sonra ayaklarımız üstüne kalkabiliriz. Ve sizi uyarırız: Ayaklarımız üstüne kalkınca da sonuç alınasını biliriz!

Bu son konuşma sırasında sahne ağır ağır kararır. Müzik başlar.

SON

NOT

İlk kez 1974'te, daha sonra yeniden düzenlenerek 1980'de sahnelenen bu oyun, başarısını İtalya'nın sınırlarını aşarak sürdürmüştür. Çin, Venezuella, Güney Afrika, Fransa, Belçika, Almanya, İngiltere, Hollanda, İspanya, İsveç, Yunanistan, Berliner Ensemble ve ABD'de Broadway Chelsea Theatre'da sahnelenmiştir.

Oyunun çıkış nedeni; Torino'da grev yapan işçilerin yardım sandığından aldıkları ile geçinememesi, sendikaların bu duruma seyirci kalması karşısında yazarın tepkisidir.

Yazarın, fantazilerle ördüğü bu fars oyun, sahnelendikten birkaç ay sonra rastlantısal bir biçimde gerçeğe dönüşmüştür. Oyun hakkında tek bir sözcük bile bilmeyen Güneyli İtalyanlar kasabalarında bir süpermarkete girip, zamları protesto etmişler, gözaltına alınmışlar ve tutuklanmışlardır.

Fo, bu komedisi ile her zamanki öngörüsünden dolayı yine pekçok çevreyi huzursuz etmiştir. "İl Giornale" Gazetesi Yayın Yönetmeni Montanelli, savcıya haklarında suç duyurusunda bulunarak; Fo'nun işçileri yönlendirip kışkırttığını, yasadışı davranışları olan suçluları koruduğunu duyurmuştur.

Fo, halk tiyatrosu geleneğinin özelliklerini, fantazilerini kullandığı oyunda; varoşlarda yaşam mücadelesi veren işçileri anlatır. Varoş kadınları, semtin süpermarketinden alışveriş yaparken, fiyatların sürekli zamlanması karşısında bir eyleme karar verir; ödemeleri eski fiyat üzerinden yaparlar. Yaşanan kargaşada herkes ne bulursa, torbasına doldurur, raflar boşaltılır ve bazı malların ödemeleri yapılmaz. Aralarında Antonia'nın da olduğu kadınlar aldıkları malları saklayacak yer ararken, mahalle polis tarafından kuşatılır...

"Açlığa" karşı durmak yalnızca "ölmeden yaşamak" değildir... Karşı durmak; yaşamlarında daha az otoyollar, daha az ışıltılı vitrinler, plazalar, gökdelenlerin olduğu "Gerçek Yaşamı" talep etmektir.

Yani iktidarların koltuğunun altında hırsızların, yüksek mevkidekilerin, ensesi kalınların, talancıların olmadığı, fay hatlarına pay hatlarının döşenmediği adaletli, ama gerçekten adaletli bir yaşamı talep etmek!

Füsun Demirel

ISBN 975-8064-08-8